

บทที่ 5

ผลกระทบจากโครงการก่อสร้างสะพานมิตรภาพ แห่งที่ 2

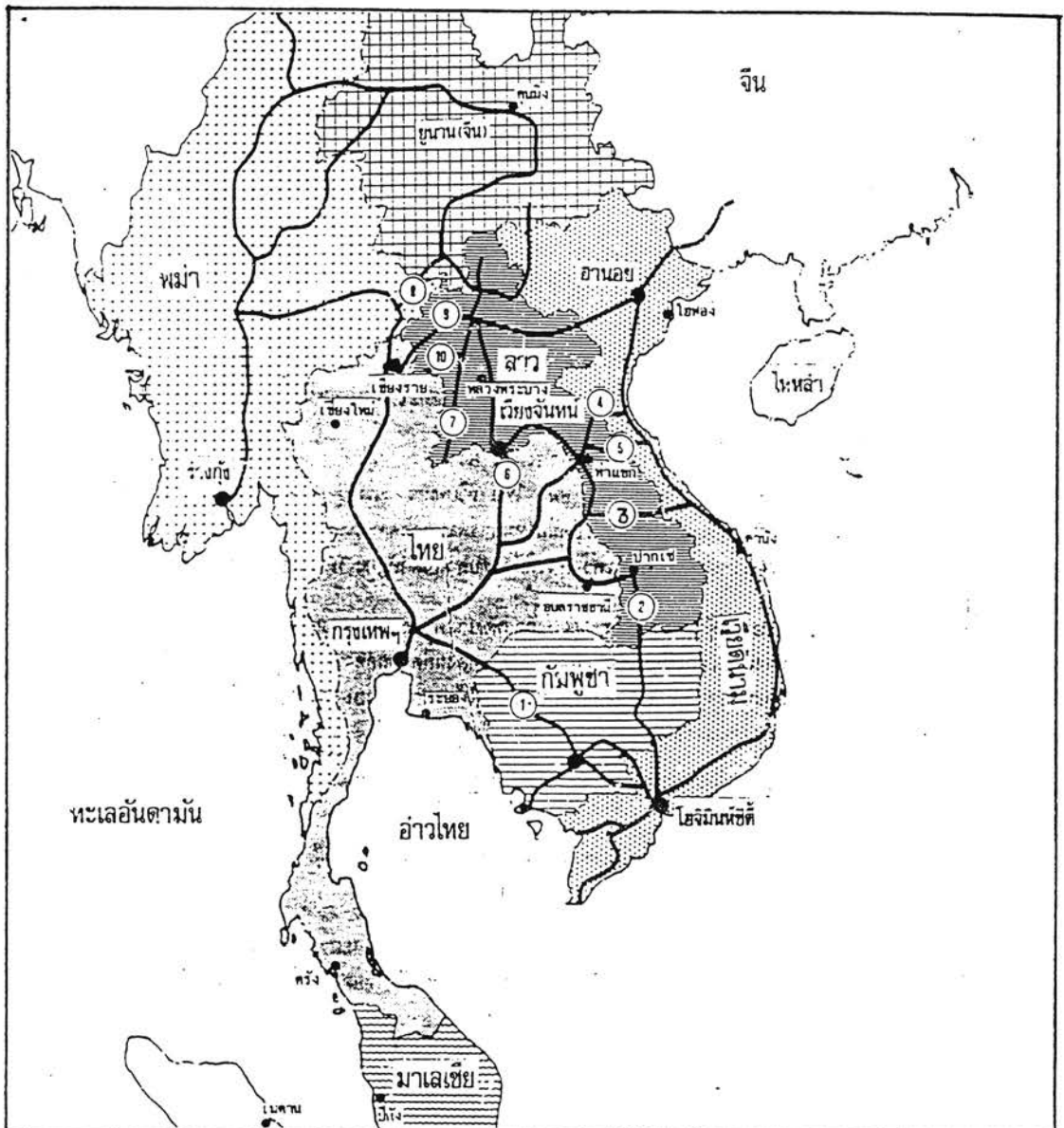
5.1 ความได้เปรียบเชิงที่ตั้ง

จังหวัดมุกดาหารมีชายแดนติดต่อกับแขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยมีแม่น้ำโขงเป็นเส้นแบ่งพรมแดน (ยาวประมาณ 70 กิโลเมตร) ซึ่งแขวงสะหวันนะเขตนี้มีสภาพภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นที่ราบเหมาะแก่การเพาะปลูก เป็นแหล่งผลิตสินค้าการเกษตรที่ใหญ่ที่สุด และมีประชากรมากที่สุด ของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (ประมาณ 700,000 คน) รัฐบาลลาวได้กำหนดให้แขวงสะหวันนะเขตเป็นเขตการค้าเสรี และการท่องเที่ยวระหว่างประเทศ เป็นหัวเมืองที่เป็นศูนย์กลางของการค้าขายระหว่างประเทศของลาว มีความสำคัญรองจากนครเวียงจันทน์ คือเมืองกันทะบุรี แขวงสะหวันนะเขตซึ่งอยู่ตรงข้ามกับจังหวัดมุกดาหาร และเป็นจุดเริ่มต้นของเส้นทางหมายเลข 9 ของกลุ่มประเทศอินโดจีน ซึ่งเชื่อมสู่ตอนกลางของประเทศเวียดนาม ตลอดไปถึงชายทะเลเข้าบรรจบเส้นทางหมายเลข 1 โดยมีหัวเมืองสำคัญของเวียดนาม ที่สามารถรองรับเรือขนาดใหญ่ได้และในอดีตเส้นทางนี้ คือเส้นทางยุทธศาสตร์ที่สำคัญในสมัยอินโดจีน แต่ในปัจจุบันได้แปรเปลี่ยนเป็น “เส้นทางเศรษฐกิจที่สำคัญ” สำหรับการค้าระหว่างประเทศไทย ลาว เวียดนาม กัมพูชา และประเทศจีนตอนใต้

จากสภาพความเหมาะสมทางภูมิประเทศ ที่ตั้งตามที่กล่าวมาข้างต้น จังหวัดมุกดาหารจึงมีสภาพเป็น “เมืองท่าที่สำคัญของการค้าขายกับกลุ่มประเทศอินโดจีน” และเป็นเมืองท่าที่ตั้งอยู่ใกล้กับประเทศคู่ค้ามากที่สุด

โครงการก่อสร้างสะพานมิตรภาพ ข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ 2 ที่จังหวัดมุกดาหาร เพื่อเชื่อมต่อเส้นทางเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศไทย และกลุ่มประเทศอินโดจีนเข้าด้วยกัน จะทำให้สามารถลดค่าใช้จ่ายในการขนส่ง และย่นระยะเวลาของการขนส่งได้ เนื่องจากในปัจจุบันต้องใช้แพขนานยนต์ หรือเรือเป็นพาหนะในการขนส่งสินค้าข้ามฝั่งแม่น้ำโขง และนำไปสู่การพัฒนาทางการค้าในรูปแบบใหม่ ๆ ที่เป็นสากลระหว่างกันมากขึ้น

จังหวัดมุกดาหารได้เปรียบที่ตั้ง เพราะอยู่ตรงข้ามสะหวันนะเขต ซึ่งเป็นเมืองใหญ่อันดับสอง ของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว รองจากเวียงจันทน์ มีท่าอากาศยานสำคัญ และมีทางหมายเลข 13 เชื่อมต่อกับคำม่วนและเวียงจันทน์ทางด้านเหนือ และปากเซ จำปาสักทางด้านใต้ เชื่อมกับกัมพูชาได้ และแขวงสะหวันนะเขต สามารถรับสินค้าที่มาจากกรุงเทพฯ ได้ พร้อมกับจังหวัดมุกดาหาร จะเสียเวลาที่เฉพาะในเรื่องของพิธีการผ่านแดนเท่านั้น และในอนาคตจังหวัด

<p>แนวทางการพัฒนาชุมชนชายแดนเมืองมุกดาหาร เพื่อรองรับผลกระทบจากสะพานมิตรภาพ</p>		<p>แผนที่ 5.1</p>	
<p>แสดง <u>ถนนเชื่อมโยง ไทย-ลาว-กัมพูชา-เวียดนาม</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. อรัญชา-พมเปญ-ไซจันท์ 2. ชองเน็ค-ปากเซ-ชายแดนกัมพูชา 3. มุกดาหาร-สุวรรณเขต-กวางครี 4. นครพนม-คำเกิด-วินห์ 5. นครพนม-คำเกิด-ชอนลา 6. พงคาย-เวียงจันทน์ 7. ห่าลี่-ไซบุรี <p><u>ถนนเชื่อมโยง ไทย-ลาว-พม่า-จีนตอนใต้</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 8. แม่สาย-เชียงคง-ห่าห่อ 9. เชียงตอง-หลวงน้ำทา 10. ห่งช้าง-หงสา-ไซบุรี 		<p>สัญลักษณ์</p>	
		<p>มาตราส่วน</p>	<p>เหนือ</p>

มุกดาหารจะแปรสภาพเป็นเมืองท่าส่งสินค้าออก และจะเป็นศูนย์กลางของการผลิตที่เหมาะสม เพราะปัจจุบันตลาดสินค้าอินโดจีนมีนักท่องเที่ยวมาจับจ่ายซื้อสินค้าเป็นอย่างมาก เมื่อเปรียบเทียบข้อมูลด้านศุลกากรระหว่างจังหวัดมุกดาหาร กับจังหวัดชายแดนอื่น ๆ ที่มีอาณาเขตติดต่อกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เหมือนกันแล้ว ปรากฏว่าจังหวัดมุกดาหารมีมูลค่าการส่งออกและนำเข้าสินค้ามากกว่าจังหวัดอื่น ๆ

โครงการพัฒนาในกลุ่มอนุภาคลุ่มแม่น้ำโขง 6 ประเทศ (แผนที่ 5.1)

โครงการพัฒนาระบบคมนาคมขนส่ง ในกลุ่มประเทศอนุภาคลุ่มแม่น้ำโขง 6 ประเทศ คือ ไทย ลาว เขมร เวียดนาม พม่า และจีนตอนใต้ ซึ่งได้เสนอเส้นทางถนนไว้ 9 สาย ดังนี้

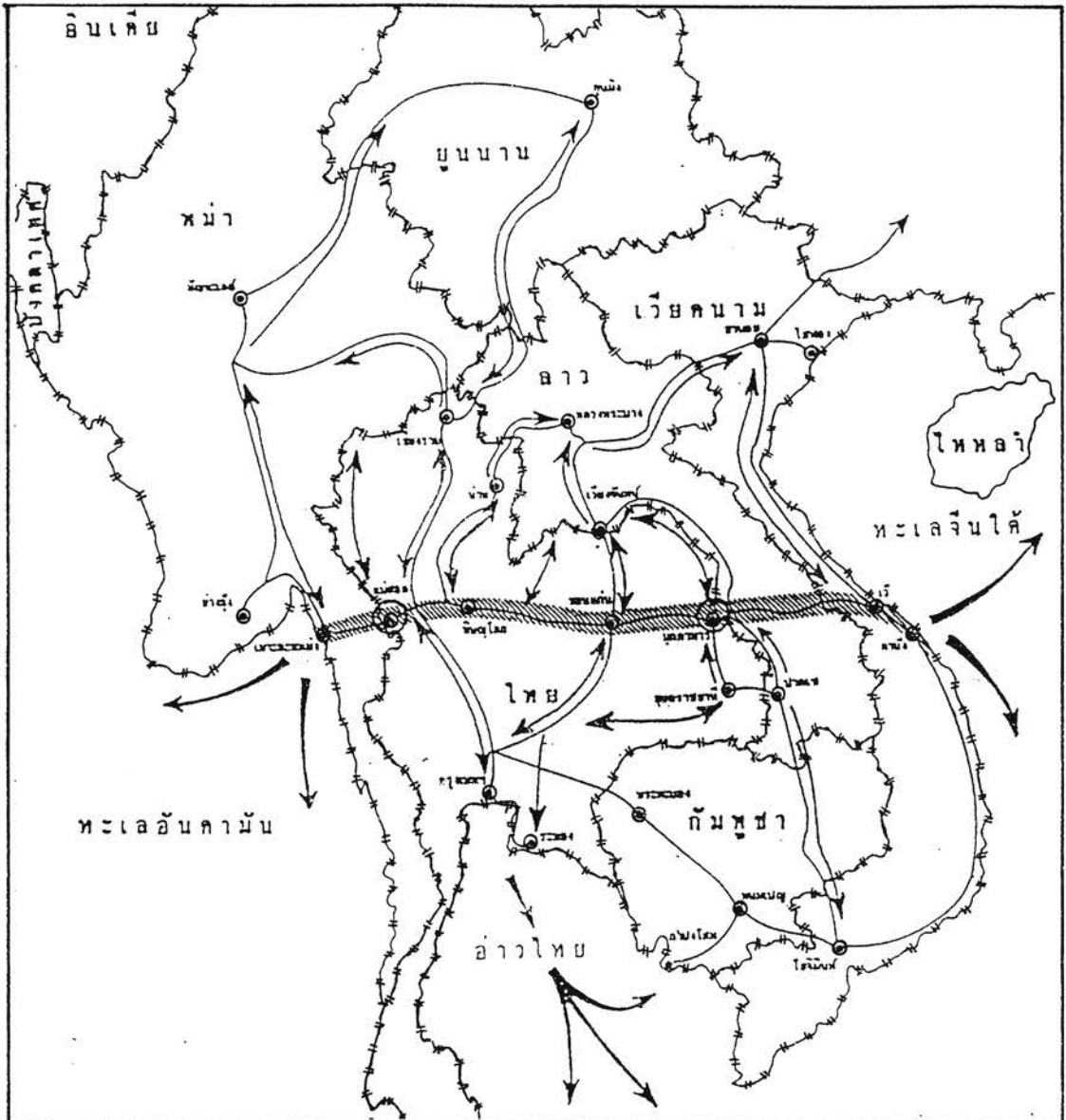
R1	กรุงเทพฯ - พนมเปญ - โฮจิมินห์ซิตี้ - ว่างตา
R2	ไทย - ลาว - เวียดนาม (EAST - WEST - CORRIDOR)
R3	เชียงราย - कुณหมิง (ผ่านลาว 1 แนว และผ่านพม่า 1 แนว)
R4	คุนหมิง - ลาเซียง (จีน - พม่า)
R5	คุนหมิง - ฮานอย (จีน - เวียดนาม)
R6	ลาว (ตอนใต้) - สีหนุวิลล์ (ลาว - เขมร)
R7	ลาเซียง - ย่างกุ้ง (เส้นทางในพม่า)
R8	จีนตอนใต้ (เซียงรุ่ง) - ลาว(ตอนเหนือ) - เวียดนาม(ตอนเหนือ)
R9	ลาว (ตอนใต้) - เขมร(ตะวันออกเฉียงเหนือ) - เวียดนาม

จากโครงการข้างต้นจะมีโครงการที่เกี่ยวกับประเทศไทย 3 โครงการ คือ R1, R2,R3

R1 กรุงเทพฯ - พนมเปญ - โฮจิมินห์ซิตี้ - ว่างตา
เริ่มจากกรุงเทพฯ - ฉะเชิงเทรา - มหาสารคาม - สระแก้ว - อรัญประเทศ เข้าเขตพนมเปญ ต่อไปเวียดนามเข้าโฮจิมินห์ซิตี้ ไปสิ้นสุดที่เมืองว่างตา

R2 ไทย - ลาว - เวียดนาม (EAST-WEST - CORRIDOR)

โครงการนี้ ธนาคารพัฒนาเอเชีย (ASIAN DEVELOPMENT BANK =ADB) ได้ทำการศึกษาและกำหนดแนวทางเลือก 3 แนวทาง คือในการก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำโขง แห่งที่ 2

แนวทางการพัฒนาชุมชนชายแดนเมืองมุกดาหาร
เพื่อรองรับผลกระทบจากสะพานมิตรภาพ

แผนที่ 5.2

แสดง เส้นทางการค้าบนแผ่นดินลิมพันธ์กับ
สะพานบก (LAND BRIDGE) แห่งอนุภาค
เอเชียอาคเนย์ภาคเหนือตอนล่าง

สัญลักษณ์

← เส้นทางการค้า

--- เขตประเทศ

—— เส้นทางคมนาคม

● ศูนย์กลางชุมชน

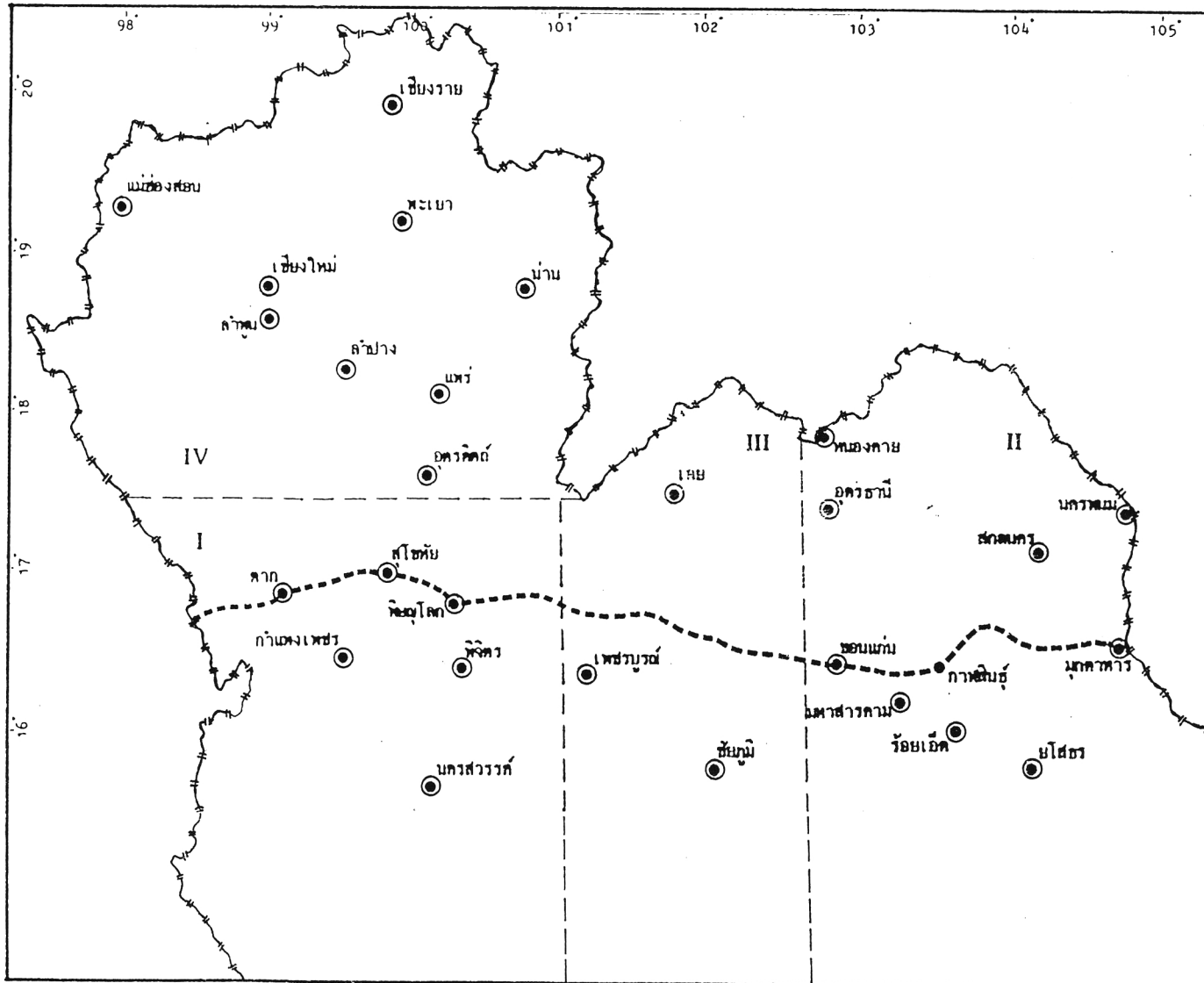
▨ สะพานบก (LAND BRIDGE)

มาตราส่วน

0 50 100 200 400 กม.

เหนือ

แนวทางการพัฒนาชุมชนชายแดน
เมืองมุกดาหารเพื่อรองรับผลกระทบ
จากสะพานมิตรภาพ

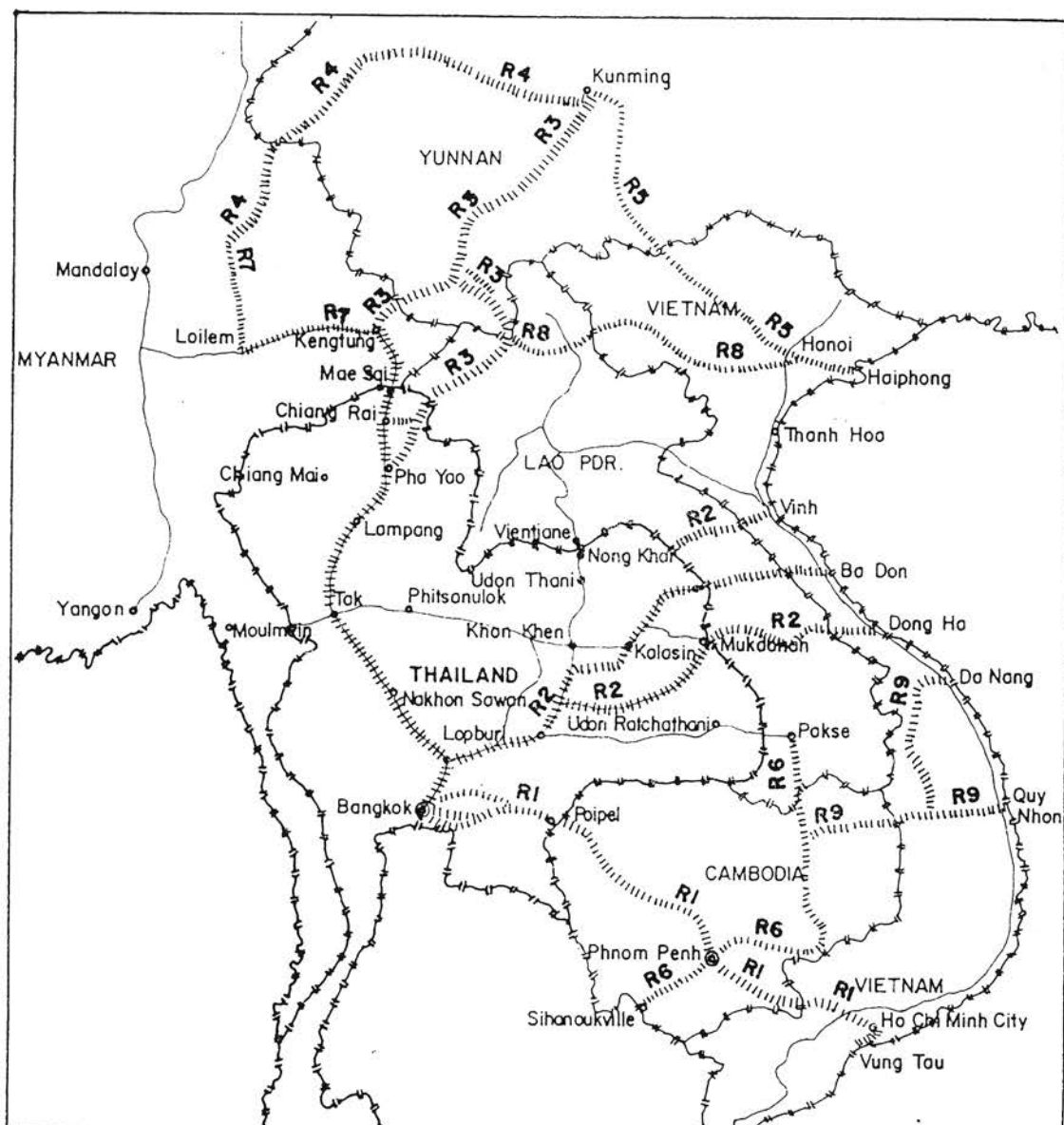
แสดง อิทธิพลแนวความเจริญของ
สะพานบก (LAND BRIDGE)
ที่มีต่อประเทศไทย

- สะพานบก (LAND BRIDGE)
- แนวเขตอิทธิพล
- I พื้นที่ได้รับอิทธิพลมากที่สุด
- II   "   "   " 2
- III   "   "   " 3
- IV   "   "   " 4

สัญลักษณ์
 |---| เขตประเทศ
 ● ที่ตั้งจังหวัด

แผนที่ 5.3
 มาตราส่วน

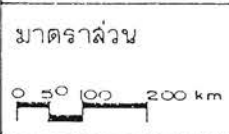
แนวทางการพัฒนาชุมชนชายแดนเมืองมุกดาหาร
เพื่อรองรับผลกระทบจากสะพานมิตรภาพ

แผนที่ 5.4

แสดงโครงการพัฒนาระบบคมนาคมอนุภาค
ลุ่มแม่น้ำโขง

สัญลักษณ์
National Borders

- ||||| Major Subregional Roads R1 - R4
- ||||| Other Subregional Roads R5 - R9
- Other National Roads

แนวทางที่ 1 นครพนม - ทางหลวงหมายเลข 8 ลาว - เมืองวินน์ (เวียดนาม) ระยะทางประมาณ 210 กม.

แนวทางที่ 2 มุกดาหาร - แขวงสะหวันเขต - ทางหลวงหมายเลข 9 (ลาว ระยะทาง 208 กิโลเมตร) ดองฮา (เวียดนาม ระยะทาง 83 กิโลเมตร) - ท่าเรือคานัง

แนวทางที่ 3 อุบลราชธานี - ช่องเม็ก - ปากเซ (ลาว) - คานัง (เวียดนาม)
สรุป ผลการศึกษา แนวทางที่ 2 มีความเหมาะสมมากที่สุด

R3 เชียงราย - คุณหมิง (ไทย - จีน)

ถนนไทย จีน มี 2 เส้น คือ ไทย - ลาว - จีน และ ไทย - พม่า - จีน

แนวทางที่ 1 ไทย - ลาว - จีน

เริ่มจากอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย - ห้วยทราย - หลวงน้ำทา - บ่อเต็น (ชายแดนลาว - จีน) ระยะทางประมาณ 250 กิโลเมตร ถึง เชียงรุ่ง ระยะทางประมาณ 460 กิโลเมตร ปัจจุบันลาวได้ก่อสร้างเป็นถนนราดยาง 2 เลน

แนวทางที่ 2 ไทย - พม่า - จีน

เริ่มจาก อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย (ชายแดนไทย - พม่า) - เชียงคอง - ด้าหลัว (ชายแดนพม่า - จีน) ระยะทาง 248 กิโลเมตร จากชายแดนจีนมีถนนราดยางไปยังเมืองเชียงรุ่งและคุณหมิงได้ (ระยะทางจากแม่สาย - เชียงรุ่ง ประมาณ 380 กิโลเมตร)

จากการศึกษาของโครงการศึกษาพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง กับภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน โดยธนาคารพัฒนาแห่งเอเชีย (ADB) เป็นผู้สนับสนุนค่าใช้จ่ายในการสำรวจเบื้องต้น ได้ระบุว่า จังหวัดมุกดาหารเป็นจังหวัดที่มีศักยภาพพร้อมที่จะเป็น “แหล่งก่อสร้างสะพานมิตรภาพข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ 2” ของประเทศไทยต่อไป ซึ่งจะทำให้จังหวัดมุกดาหารเป็นศูนย์กลางการค้าชายแดนและเป็นเมืองหน้าด่าน การค้าไปยังประเทศลาวและประเทศเวียดนาม สำหรับจุดที่ทำการสำรวจเหมาะสมในการก่อสร้างสะพานมิตรภาพแห่งที่ 2 ของจังหวัดมุกดาหารมี 4 จุดคือ (แผนที่ 5.5)

จุดที่ 1. บ้านสงเปลือย ต.บางทรายใหญ่ อ.เมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร

จุดที่ 2. บ้านพาลูกา ตำบลชะโนด รอยต่อระหว่างบ้านทรายทอง ตำบลบางทรายน้อย อำเภอห้วยใหญ่ จังหวัดมุกดาหาร

จุดที่ 3. บ้านทรายมูล ตรงข้ามท่าเรือแก่งกระเบา (เขตติดต่อระหว่างจังหวัดมุกดาหารกับจังหวัดนครพนม)

จุดที่ 4. บ้านสัมป่อย ตำบลนาสีนวล อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร

ได้ศึกษารายละเอียดและการสำรวจเบื้องต้นโดยมีข้อมูลรายละเอียดดังนี้

จุดที่ 1. จุดก่อสร้างสะพานอยู่บริเวณบ้านสงเปลือย ตำบลบางทรายใหญ่ อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร จากจุดก่อสร้างสะพานห่างจากตัวเมืองมุกดาหาร เป็นระยะทางประมาณ 7 กิโลเมตร โดยสร้างถนนใหม่ไปเชื่อมกับทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 212 ที่ดินราคาสูงไร่ละประมาณ 8 หมื่น - 1 แสนบาท กม.ที่ 168 x 800 ถ้าน้ำโขงจุดก่อสร้างสะพานมีความกว้างประมาณ 1,500 เมตร ทางด้านสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ต้องก่อสร้างถนนใหม่ ระยะทางประมาณ 2 กิโลเมตร มาเชื่อมกับทางหมายเลข 9 และอยู่ห่างจากเมืองกันทะบุรี แขวงสะหวันนะเขต ประมาณ 4 กิโลเมตร

จุดที่ 2. จุดก่อสร้างสะพานบ้านพาลูกา ตำบลชะโนด รอยต่อระหว่างบ้านทรายทอง ตำบลบางทรายน้อย อำเภอห้วยใหญ่ จังหวัดมุกดาหาร จากจุดก่อสร้างสะพานห่างจากตัวเมืองมุกดาหาร เป็นระยะทางประมาณ 22 กิโลเมตร โดยสร้างถนนใหม่ไปเชื่อมกับทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 212 กิโลเมตรที่ 78 x 750 ถ้าน้ำโขงจุดก่อสร้างสะพานมีความกว้างประมาณ 1,250 เมตร จากคลังถึงคลัง ทางด้านสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวต้องก่อสร้างถนนใหม่ ระยะทางประมาณ 7 กิโลเมตร มาเชื่อมกับทางหลวงหมายเลข 9 และอยู่ห่างจากแขวงสะหวันนะเขต ประมาณ 16 กิโลเมตร

จุดที่ 3. เขตก่อสร้างสะพานบ้านทรายมูล ตรงข้ามกับท่าเรือแก่งกระเบาของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว บริเวณแก่งกระเบาแยกทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 212 กม. 201 x 490 ด้านขวามือไปถึงจุดก่อสร้างสะพาน ระยะทางประมาณ 7 กิโลเมตร ระยะทางห่างจากตัวเมืองมุกดาหารประมาณ 54 กิโลเมตร ห่างจากสหกรณ์นิคมคางหมูและลำคลองตั้งอยู่ที่บ้านทรายมูล ตำบลกุ่มเป้า อำเภอนาคูพนม จังหวัดนครพนม ห่างไกลจากตัวเมืองมุกดาหารมาก การขนส่งสินค้ามีค่าใช้จ่ายสูง จึงไม่เหมาะสมเท่าที่ควร การควบคุมดูแลต่าง ๆ ได้ไม่ทั่วถึง และอยู่คนละจังหวัด การปกครองไม่สมบูรณ์ จะมีปัญหาระหว่าง 2 จังหวัด

ทางด้านสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ต้องสร้างถนนใหม่ ระยะทางประมาณ 4 กิโลเมตร ไปเชื่อมกับถนนหมายเลข 9 ซึ่งจุดดังกล่าวตั้งอยู่ห่างจากสะพานเขตประมาณ 45 กิโลเมตร แม่น้ำโขงจุดก่อสร้างสะพานมีความกว้างมาก ลักษณะลำน้ำโขงมีความคดเคี้ยวและเป็นลานหิน ทำให้กระแสน้ำไหลแรง (พื้นที่อยู่ในจังหวัดนครพนม)

จุดที่ 4. จุดก่อสร้างสะพานอยู่บริเวณบ้านส้มป่อย ตำบลนาสีนวล อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร ห่างจากตัวเมืองมุกดาหารประมาณ 6 กิโลเมตร โดยตัดถนนไปบรรจบทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2034 (คอนตาล - ชานูมาน) ที่กม. 6 x 400 ระยะทางประมาณ 1 กิโลเมตร การขนส่งสินค้าผ่านเข้าตัวเมืองมุกดาหารตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2034 พื้นที่ก่อสร้างสะพานให้มีการขยายตัวเพื่อรองรับด้านต่าง ๆ โกดังสินค้าและพื้นที่ตั้งสถานที่ราชการ ทำได้ลำบากเพราะมีหุบเขามโนรมย์ ปิดกั้นด้านทิศตะวันตก การขนส่งสินค้า และปริมาณการจราจรจะเป็นปัญหาเกี่ยวกับจุดท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สำคัญ ๆ ของจังหวัดมุกดาหาร คืออุทยานแห่งชาติมโนรมย์

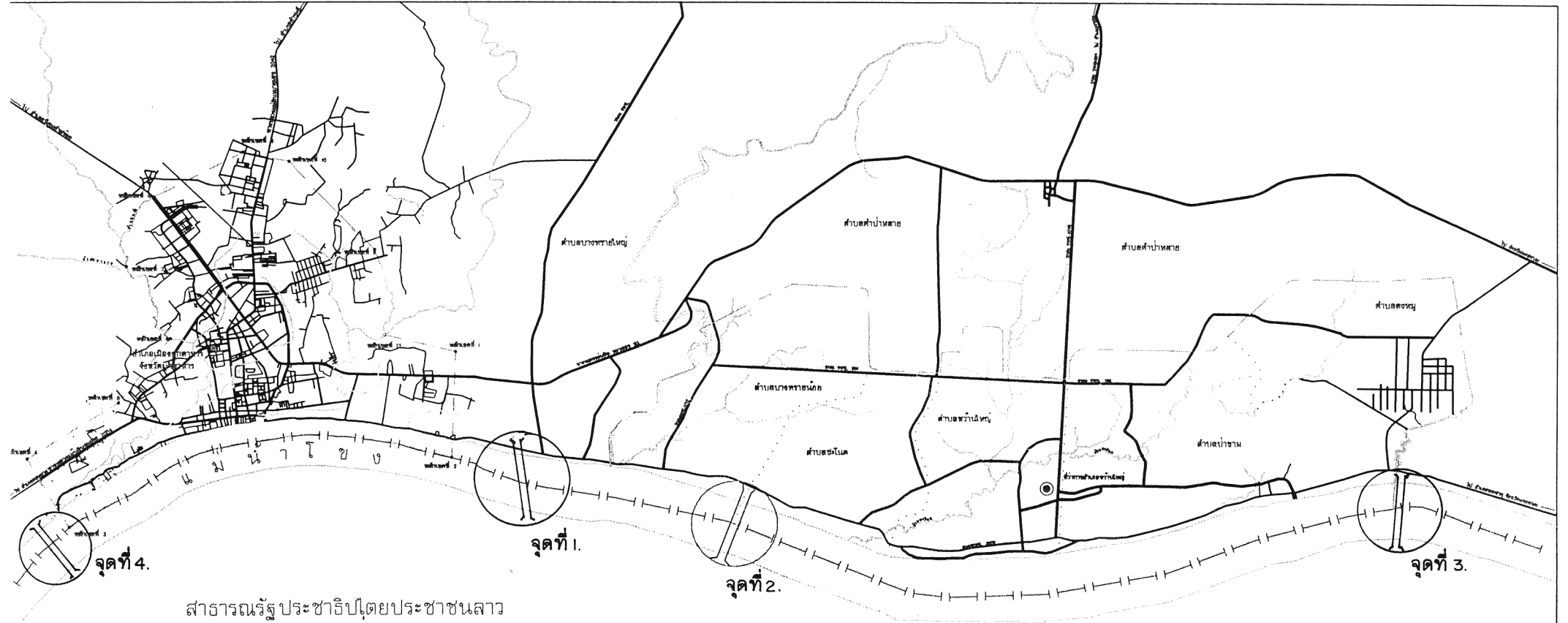
ทางด้านสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สามารถก่อสร้างถนนใหม่ระยะทางประมาณ 6 กิโลเมตรเชื่อมกับทางหลวงหมายเลข 11 และเชื่อมไปยังประเทศเวียดนามโดยไม่ผ่านตัวเมืองกันทะบุรี แขวงสะหวันนะเขต ห่างจากตัวเมืองกันทะบุรี ประมาณ 6 กิโลเมตร

ผลการเปรียบเทียบข้อดี - ข้อเสีย ลักษณะทางกายภาพของพื้นที่ และการเปรียบเทียบทำเลที่ตั้งเพียง 2 จุด (จุดที่ 3 พื้นที่อยู่ในจังหวัดนครพนม) (จุดที่ 4 บ้านส้มป่อย ต.นาสีนวล สภาพภูมิประเทศเป็นภูเขาและเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญ) ดังกล่าวได้คัดเลือกจุดที่เหมาะสมที่สุดคือจุดที่ 1 บ้านสงเปลือย ตำบลมุกดาหาร อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร โดยการประเมินและการวิเคราะห์ด้านต่าง ๆ ดังนี้

ทางเลือกที่ 1. บ้านสงเปลือย ต.มุกดาหาร อ.เมืองมุกดาหารเหมาะสมในปัจจุบันในการจัดบริการขั้นพื้นฐานและทำให้เกิดการเจริญเติบโตเมือง มีลักษณะหลายศูนย์กลาง เหมาะสมในการเติบโตของเมืองในระยะแรก

ทางเลือกที่ 2. บ้านพาลูกา ต.ชะโนด อ.หว้านใหญ่ รอยต่อระหว่างบ้านทรายทอง ต.บาง-ทรายน้อย อ.หว้านใหญ่ จ.มุกดาหาร เหมาะสมในการเติบโตในอนาคตหรือระยะยาวคือเมืองมีลักษณะโคเคี้ยว

การเปรียบเทียบทำเลที่ตั้ง ทั้ง 2 โครงการก่อสร้างสะพานมิตรภาพข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ 2

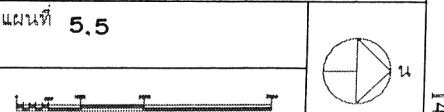

แนสตง

ตำแหน่งที่ตั้งสะพานทั้ง 4 แห่ง

	เขตประเทศ		ที่ว่าการอำเภอ
	เขตอำเภอ		
	เขตตำบล		
	ทางหลวง ถนน		
	แม่น้ำ คลอง ห้วย		
	เหมือง ถัง		
	สหกรณ์		
	โครงการก่อสร้างสะพานมิตรภาพ		
	แนวถนนโครงการทางเชื่อมเมือง โดยกรมทางหลวง		

แนวทางการพัฒนาชุมชนชายแดน
เมืองมุกดาหารเพื่อรองรับผลกระทบ
จากสะพานมิตรภาพ

ตาราง 5.1 การเปรียบเทียบข้อดี - ข้อเสียลักษณะทางกายภาพของพื้นที่ ในการก่อสร้างสะพานมิตรภาพแห่งที่ 2

สถานที่ตั้ง	ข้อดี	ข้อเสีย
1. บริเวณบ้านสงเปลือย ต.บางทรายใหญ่ อ.เมืองมุกดาหาร 2. พื้นที่ตั้งสะพานอยู่บริเวณคู้่งน้ำมีปัญหาตลิ่งพัง	1. มีระยะทางห่างจาก จ.มุกดาหาร = 57 กม. ห่างจากเขตเทศบาลเมืองมุกดาหาร = 1 กม. 2. สาธารณูปโภค-สาธารณูปการมีความต่อเนื่องกับเขตเทศบาลเมืองมุกดาหาร ใช้งบประมาณในการพัฒนาน้อย 3. ห่างจากด่านศุลกากรปัจจุบัน ซึ่งมีแพขนายยนต์ 4- 4. เสียค่าใช้จ่ายน้อยในการจัดทำโครงการต่าง ๆ น้อย เช่น โครงการตัดถนนใหม่เพื่อรองรับสะพานมิตรภาพ 5. ใช้งบประมาณน้อยในการตัดถนนใหม่ เพราะมีระยะห่างจากถนนสายประธานรอบเมือง ประมาณ 2 กม. ในประเทศไทย ในประเทศลาวมีระยะห่างประมาณ 2 กม. กับการเชื่อมถนนที่มีอยู่แล้ว 6. ค่าขนส่งจะเสียค่าใช้จ่ายน้อย 7. การท่องเที่ยวสะดวกใกล้ตัวเมือง มีความพร้อมในการรองรับให้การบริการ 8. การพัฒนามีความต่อเนื่องกับศูนย์กลางชุมชน	1. ใกล้บริเวณชุมชน ทำให้เกิดปัญหาด้านการขยายตัวในระยะยาว 2. ใกล้บริเวณชุมชนหนาแน่น ทำให้ราคาที่ดินสูงมาก 3. ใช้พื้นที่ทำการเกษตรที่สมบูรณ์ เป็นที่ตั้งสะพานมิตรภาพ

ตาราง 5.1(ต่อ) การเปรียบเทียบข้อดี - ข้อเสีย ลักษณะทางกายภาพของการก่อสร้างสะพานมิตรภาพ แห่งที่ 2

สถานที่ตั้ง	ข้อดี	ข้อเสีย
2. บริเวณบ้านพาลูกา ต.ชะโมค และ บ้านทรายทอง ต.บางทรายน้อย อ.ห้วยน้ำใหญ่	1. รองรับการขยายตัวในระยะยาวได้ดี 2. ที่ดินราคาถูก	1. บริเวณที่ตั้งสะพานห่างจากศูนย์การปกครองจังหวัดมุกดาหาร 22 กม. ห่างจาก อ.ห้วยน้ำใหญ่ 8 กม. 2. พื้นที่เป็นพื้นที่เกษตรกรรม อยู่ในโครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้า 3. ที่ตั้งสะพานใกล้ที่ตั้งค่าย ตชด. 1243 4. โครงการที่จะตัดถนนเพื่อรองรับสะพานจะอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ 5. ใช้งบประมาณในการจัดทำโครงการถนนสูง (ระยะทางห่างจากถนนสายประธาน ประมาณ 7 กม. ในประเทศไทย ในประเทศลาว ประมาณ 7 กม. 6. การท่องเที่ยวมีระยะห่างจาก จังหวัดมุกดาหาร 22 กม. ทำให้มีการเดินทางหรือการใช้บริการต่าง ๆ ไม่เพียงพอต่อความต้องการ 7. พื้นที่ยังเป็นพื้นที่ที่มีความเป็นธรรมชาติ และความเป็นชนบทมาก 8. ใช้งบประมาณสูงในการสร้างสาธารณูปโภค สาธารณูปการ เพื่อรองรับการก่อสร้างสะพาน (เช่นค่าน้ำต่าง ๆ หน่วยราชการ เป็นต้น) 9. พื้นที่ตั้งสะพานอยู่บริเวณคู้่น้ำ มีปัญหาตลิ่งพัง 10. การตัดถนนโครงการผ่านลำคลอง 2 สาย จึงทำให้ต้องเสียงบประมาณในการสร้างสะพาน 11. จะทำให้เกิดการพัฒนาและการขยายตัวของชุมชนเกาะไปตาม 2 ข้างถนนสายหลัก ซึ่งมีปริมาณการจราจรหนาแน่น โดยรถบรรทุกจะเกิดอุบัติเหตุได้ง่าย

ตาราง 5.2 การเปรียบเทียบทำเลที่ตั้ง ทั้ง 2 โครงการที่เป็นที่ตั้งสะพานมิตรภาพ แห่งที่ 2

ทางเลือกที่ 1 บ้านสงเปลือย ต.บางทรายใหญ่ อ.เมืองมุกดาหาร		ทางเลือกที่ 2 บ้านพาลูตา ต.ชะโนด อ.หว้านใหญ่	
ทรัพยากร/คุณค่า	ระดับผลกระทบ	ทรัพยากร/คุณค่า	ระดับผลกระทบ
1. ที่ตั้ง ศูนย์กลางการบริการ การปกครอง	1		3
ศูนย์กลางการคมนาคมขนส่ง	1		3
ศูนย์กลางพาณิชยกรรม	1		3
2. แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ แหล่งวัดอุคิข	1		3
แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ	1		2
3. พื้นที่อยู่อาศัย ปัจจุบัน	3		1
4. พื้นที่เกษตรกรรม	2		3
5. พื้นที่ด้านอุตสาหกรรม	1		2
6. พื้นที่ด้านอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม	1		2
7. ด้านสาธารณูปโภค - สาธารณูปการ	1		3
8. นโยบายและโครงการพัฒนา(โครงการสนามบิน นิคมอุตสาหกรรม โครงการก่อสร้างถนนเลี่ยงเมือง)	1		2
9. พื้นที่ดิ่งพัง	2		1
10 การเจริญเติบโตตามรูปแบบเมือง			
การมีจุดศูนย์กลางอยู่ร่วมกันหรือซ้อนกัน	1		3
การสร้างบ้านริมถนนตัดใหม่ยาวชิดไป	1		2
เมืองมีการแผ่บริเวณหรือเมืองมีการขยายบริเวณกว้าง	1		2
มีหลายศูนย์กลาง มีการเติบโตเป็นระยะ	1		1

ทางเลือกที่ 1 บ้านสงเปลือย ต.บางทรายใหญ่ อ.เมืองมุกดาหาร		ทางเลือกที่ 2 บ้านพาลูกา ต.ชะโนด อ.หว้านใหญ่	
ทรัพยากร/คุณค่า	ระดับผลกระทบ	ทรัพยากร/คุณค่า	ระดับผลกระทบ
11. ลักษณะการเดินทางความปลอดภัย การจราจรคับคั่ง ผ่านศูนย์กลาง	1		2
12. ความสะดวกกวดสขายในการติดต่อและการให้บริการในด้าน คมนาคม (ปัจจุบันมีด่าน)	1		2
13. ข้อจำกัดทางสภาพภูมิประเทศ ภูเขา เขตป่าสงวนแห่งชาติ เขตทหารหรือ ดชด	1 1 1		1 2 3
14. บทบาทของเมืองบริวาร (ตำบล,อำเภอ)	1		3
15. ความต้องการของพื้นที่ชุมชนในอนาคต	2		1
16. รูปร่างเมือง (ทิศทางการขยายตัวของเมือง)	1		2
17. พื้นที่เป็นแหล่งทรัพยากร (พื้นที่อนุรักษ์)	1		2
18. ที่ดินราคาประมาณ ไร่ละ 80,000-100,000 บาท	3	ราคาไร่ละ 40,000 - 60,000 บาท	1
19. ระยะห่างที่ตั้งสะพานกับศูนย์กลางการปกครอง	1		2
20. สาธารณสุข (โรงพยาบาล ขนาด 250 เตียง)	1	มีโรงพยาบาลขนาด 10 เตียง	3
21. สถานที่พัก (โรงแรม)	1		2
รวมคะแนน	<u>36</u>		<u>64</u>

หมายเหตุ

1. หมายถึง ผลกระทบน้อย
2. หมายถึง ผลกระทบปานกลาง
3. หมายถึง ผลกระทบมาก

ตาราง 5.3 การประเมินค่าความสะดวกในการเข้าถึงและบริการโครงสร้างพื้นฐาน เป็นการประเมินค่าของพื้นที่เบื้องต้น สำหรับนำไปวิเคราะห์ตัวแปรเพื่อหาศักยภาพในการพัฒนาพื้นที่หรือพื้นที่ที่มีความเหมาะสมต่อที่ตั้งสะพานมิตรภาพ แห่งที่ 2

ลำดับ	คุณค่า	บ้านสงเปลือย ต.บางทรายใหญ่ อ.เมือง มุกดาหาร	คะแนน	บ้านพาลูกา ต.ชะโนด และบ้านทรายทอง ต.ประทรายน้อย อ.เกอหว่านใหญ่	คะแนน
1.	บริเวณที่ตั้งสะพานมิตรภาพมีระยะทางจากทางหลวงแผ่นดิน	2 กิโลเมตร	1	7 กิโลเมตร	-
2.	บริเวณที่ตั้งสะพานมิตรภาพมีระยะห่างชุมชนเมือง	5 กิโลเมตร	1	22 กิโลเมตร	-
3.	บริเวณที่ตั้งสะพานมิตรภาพมีระยะห่างในการควบคุมด้านการปกครองจากศูนย์กลาง		1		-
4.	บริเวณที่ตั้งสภาพมิตรภาพในเขตรัศมีการขนส่งสะดวกรวดเร็ว		1		-
5.	บริเวณที่ตั้งสะพานมิตรภาพเหมาะแก่การท่องเที่ยว		1		-
6.	บริเวณที่ตั้งสะพานมิตรภาพได้รับบริการสาธารณูปโภค สาธารณูปการที่ต่อเนื่องกับชุมชนเมือง		1		-
รวมคะแนน			6		0

หมายเหตุ ให้คะแนนตัวแปรละ 1 คะแนน ในแต่ละตัวแปรมีความเหมาะสมเมื่อเปรียบเทียบ 2 ที่ตั้ง

สรุปผลกระทบของสะพานมิตรภาพที่มีต่อเมืองหนองคาย

ผลกระทบด้านนโยบาย

โครงการสะพานมิตรภาพ นอกจากจะเป็นโครงการที่สนองตอบต่อนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของทั้งสองประเทศแล้ว ยังจะช่วยส่งผลให้เกิดประโยชน์ในด้านต่าง ๆ ที่ไม่สามารถนับได้ในทางเศรษฐกิจ เช่น ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทย กับลาว รวมทั้งประเทศออสเตรเลียเป็นไปด้วยดีมากยิ่งขึ้น

สรุปได้ว่าโครงการสะพานมิตรภาพแห่งนี้ จะเป็นตัวผลักดันให้เกิดนโยบาย และโครงการความร่วมมือทางด้านต่าง ๆ ระหว่างไทยกับลาวเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะโครงการความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจ แต่อย่างไรก็ตาม คงต้องยอมรับว่าโครงการความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจเหล่านั้น จะไม่สามารถประสบผลสำเร็จหรือบรรลุวัตถุประสงค์สูงสุดได้เลย หากปราศจากความร่วมมือทางการเมือง รวมทั้งนโยบายทางการทหาร ที่จะต้องอยู่ในทิศทางเดียวกันด้วย กลุ่มความร่วมมือ อาเซียน ดูจะเป็นตัวอย่างที่ดีสำหรับความร่วมมือทางเศรษฐกิจ แต่ทั้งนี้เบื้องหลังแห่งความสำเร็จของอาเซียน เกิดจากแรงผลักดันในการรวมกลุ่มตามอุดมการณ์ทางการเมืองด้วย

ผลกระทบต่อการใช้ที่ดิน

การใช้ที่ดินของชุมชนเมืองหนองคาย ได้ขยายตัวเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งบริเวณรอบนอกเขตเทศบาลเมืองหนองคาย ในพื้นที่บริเวณริมฝั่งแม่น้ำโขง ซึ่งเกิดโครงการก่อสร้างอาคารขนาดใหญ่และเป็นอาคารสูง ประเภทโรงแรมและคอนโดมิเนียมขึ้นเป็นจำนวนมากอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อนในบริเวณเขตชุมชนเมืองหนองคาย ก่อนหน้าที่จะได้มีการใช้นโยบายการเปิดประตูการค้าของไทยและนโยบายจินตนาการใหม่ของลาวรวมทั้งโครงการสะพานมิตรภาพด้วย

การใช้ที่ดินบริเวณริมแม่น้ำโขงของเมืองหนองคาย มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ส่วนมากเป็นการใช้ที่ดินเพื่อรองรับกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว อันได้แก่ โรงแรม ร้านอาหาร ประเภทสวนอาหาร และตลาดขายสินค้าและของที่ระลึก ไทย-ลาว เช่นเดียวกันกับที่ชายที่ตลาดท่าเสด็จ ในบริเวณพื้นที่ได้สะพานมิตรภาพ

ส่วนการใช้ที่ดินเพื่อรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยว ได้แก่ โครงการก่อสร้างตลาดสินค้า ไทย-ลาว และศูนย์การค้าหนองคายพลาซ่า และตลาดท่าอูม เป็นต้น ซึ่งเกิดขึ้นอีกเป็นระยะ ๆ ระหว่างทางจากแยกทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2 ไปยังสะพานมิตรภาพโดยในปัจจุบันนี้ ตลาดท่าอูมได้เปิดบริการแล้ว ตั้งอยู่ใกล้กับด่านควบคุมชายแดน เป็นตลาดที่ขายสินค้าประเภทเดียวกันกับตลาดท่าเสด็จและมีท่ารถมินิบัสโดยสาร เพื่อขนส่งนักท่องเที่ยวที่ต้องการใช้สะพานมิตรภาพ เพื่อ

ข้ามไปยังฝั่งลาว ภายในพื้นที่ตลาดอีกด้วย นอกจากนี้ ยังมีโครงการก่อสร้างสถานบริการน้ำมัน เพื่อรองรับความต้องการในการเดินทางและการขยายตัวเติบโตด้านการคมนาคมขนส่ง ที่จะเพิ่มขึ้นอย่างแน่นอนในอนาคตอันใกล้เกิดขึ้นบนถนนสายนี้อีกด้วย

ผลกระทบต่อราคาที่ดิน

ราคาที่ดินในบริเวณชุมชนเมืองหนองคายเพิ่มสูงขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่ดินบริเวณริมแม่น้ำโขง บริเวณสองฟากถนนของเส้นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2 สะพานมิตรภาพ ตั้งแต่แยกถนนตัดใหม่ที่จะไปเชื่อมกับสะพานมิตรภาพ จนกระทั่งถึงแยกตัดกับทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 212 และที่ดินบริเวณสองฟากถนนตัดใหม่ที่จะไปเชื่อมกับสะพานมิตรภาพ ตั้งแต่แยกจากทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2 จนกระทั่งถึงด่านควบคุมชายแดนมีการซื้อขายเปลี่ยนมือกันอย่างรวดเร็ว

ผลกระทบด้านเศรษฐกิจชุมชน

โครงการสะพานมิตรภาพ ได้ส่งผลทำให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจของชุมชนเมืองหนองคายเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว ดังจะสังเกตได้จาก ในช่วงระยะเวลา 2-3 ปี ที่ผ่านมาก ได้เกิดธุรกิจบันเทิงเรีงรมณ์อันได้แก่ กิจการประเภทคิสโก้เทค ผับ และคาเฟ่ เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก ในบริเวณเขตเทศบาลเมืองเดิม รวมทั้งภายในโรงแรมที่เกิดขึ้นใหม่ทั้งสองแห่งด้วย นอกจากนี้ ยังเกิดอุตสาหกรรมขนาดเล็ก และปานกลาง เป็นอุตสาหกรรมเพื่อการอุปโภคและบริโภค แก่ผู้อยู่อาศัยภายในเขตชุมชนเมืองหนองคายและบริเวณใกล้เคียง อันได้แก่ อุตสาหกรรมประเภทอู่ซ่อมรถยนต์ รถจักรยานยนต์ โรงพิมพ์ โรงทำน้ำแข็ง โรงงานผลิตน้ำดื่ม และอุตสาหกรรมผลิตภัณฑอาหาร ตลอดจนร้านรับซ่อมอุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้า เป็นต้น

มีการเปลี่ยนแปลงกิจกรรมด้านพาณิชยกรรมของเมืองอย่างรวดเร็ว มีสถานประกอบการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้นอีก ภายหลังจากการเปิดใช้สะพาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งร้านจำหน่ายของที่ระลึกที่เกี่ยวข้องกับสะพาน นอกจากนี้ ย่านท่าเสด็จ ซึ่งเป็นตลาดขายสินค้านานาชาติ ก็มีการขยายตัวเช่นเดียวกัน สภาพการค้าภายในตลาดแห่งนี้ ภายหลังจากการเปิดสะพาน พบว่าการเปิดสะพานมิตรภาพ มีผลทำให้การค้าดีขึ้นในช่วงเวลาของการเปิดสะพาน ในระยะต่อมาจึงค่อย ๆ ลดจำนวนลง มีสภาพเช่นเดียวกันกับช่วงก่อนเปิดสะพาน นักท่องเที่ยวที่เดินทางไปมาระหว่างไทย - ลาว แม้จะเปลี่ยนรูปแบบการเดินทางจากทางเรือเป็นใช้สะพาน แต่ก็ยังคงแวะมาท่องเที่ยวในตลาดท่าเสด็จด้วยเช่นกัน

ผลกระทบด้านสังคม

จากสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นนี้ เป็นเครื่องใช้ให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่า ชุมชนเมืองหนองคาย กำลังมีการพัฒนา แต่เติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว มีศักยภาพในการเป็นศูนย์กลางการให้บริการทางสังคมในระดับจังหวัดร่วมกับกรุงเวียงจันทน์ ซึ่งผลจากการเปลี่ยนแปลงของกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่มีธุรกิจยามราตรีเพิ่มมากขึ้น จะส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชากรโดยรวมด้วย เนื่องจากสภาพปกติของเมืองหนองคาย การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ จะยุติและปิดตัวลงในช่วงเวลาหัวค่ำ และเมืองจะอยู่ในสภาพหลับไม่เกินสามทุ่ม แต่ภายหลังจากมีการเปิดใช้สะพานแล้ว มีแนวโน้มที่จะทำให้เมืองหนองคาย มีกิจกรรมยามค่ำคึกคักมากยิ่งขึ้น

ผลกระทบด้านการท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นนี้ ส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อต้องการเดินทางไปท่องเที่ยวและติดต่อธุรกิจในประเทศลาว อย่างไรก็ตาม เนื่องจากสภาพปัจจุบัน ศักยภาพในการรองรับการท่องเที่ยวของประเทศลาวนั้นยังไม่ได้มีการพัฒนาเท่าที่ควร แม้หลังจากมีการเปิดใช้สะพานมิตรภาพแล้วก็ตาม ดังนั้นทำให้คาดได้ว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ยังคงมีความต้องการที่จะพักในเมืองหนองคายมากกว่าต้องการพักในกรุงเวียงจันทน์ ทั้งนี้เนื่องจากที่พักในเมืองหนองคายมีสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีความพร้อม มีความปลอดภัยมากกว่า และยังมีราคาถูกกว่าการพักในกรุงเวียงจันทน์อีกด้วย

สรุป ผลกระทบของสะพานมิตรภาพที่มีต่อเมืองหนองคายในด้านนโยบาย การใช้ที่ดิน ราคาที่ดิน เศรษฐกิจชุมชน ด้านสังคม ด้านการท่องเที่ยว ทำให้ทราบได้ว่าเมื่อเกิดสะพานมิตรภาพ แห่งที่ 2 ที่เมืองมุกดาหาร จะมีผลกระทบดังกล่าวเกิดขึ้นแน่นอน ส่วนผลกระทบด้านอื่น ๆ ที่จะเกิดขึ้นหรือไม่นั้น ยังคงมีอยู่อีกมาก เช่น จำนวนนักท่องเที่ยวที่จะเพิ่มมากขึ้น หมายถึงความต้องการระบบสาธารณูปโภค ความต้องการใช้น้ำ ปริมาณน้ำเสีย และปริมาณขยะที่จะเพิ่มมากขึ้น และการเดินทางระหว่างสถานที่ท่องเที่ยวกับสถานที่พักแรมของนักท่องเที่ยวที่ยังมีเพิ่มมากขึ้น ระบบการขนส่งสาธารณะเดิม (SKY LAB) จะเข้ามารองรับได้เพียงพอหรือไม่

5.2 คาดคะเนผลกระทบจากโครงการสะพานมิตรภาพ แห่งที่ 2

5.2.1 ทางด้านกายภาพ

สะพานมิตรภาพเป็นองค์ประกอบสำคัญของชุมชนเมืองมุกดาหารที่จะเกิดขึ้นใหม่ เพื่อรองรับบทบาทและหน้าที่ในการเปิดประตูการค้าของไทย ตามแนวโน้มการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจ การค้าระหว่างประเทศ ตลอดจนการท่องเที่ยวในอนุภาคลุ่มแม่น้ำโขงและส่งผลกระทบต่อศักยภาพในการพัฒนาพื้นที่ เพื่อรองรับการขยายตัวในด้านต่าง ๆ ทั้งกิจกรรมพักอาศัย กิจกรรมด้านเศรษฐกิจ สังคม ตลอดจนรูปแบบ และทิศทางการเจริญเติบโตของเมืองมุกดาหาร และยังเป็นการกระตุ้นการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน ด้านสาธารณูปโภค สาธารณูปการที่จะรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ และการเพิ่มขึ้นของประชากร ซึ่งจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านกายภาพของเมือง ทั้งในเขตพื้นที่ชุมชนเมืองและพื้นที่โดยรอบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะทำให้เกิดผลกระทบ การเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน การเปลี่ยนแปลงระบบโครงข่ายคมนาคมและขนส่ง เพื่อจะเชื่อมโยงเข้าสู่สะพานมิตรภาพ ตลอดจนรูปแบบและทิศทางการขยายตัวของเมือง รวมทั้งผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อม

การเปลี่ยนแปลงด้านองค์ประกอบ และสภาพทั่วไปทางด้านกายภาพของเมืองมุกดาหารอันเป็นผลมาจากโครงการสะพานมิตรภาพ แห่งที่ 2 โครงการตัดถนนใหม่เป็นทางเลียยมือง เพื่อรองรับโครงการสะพานเชื่อมระหว่าง ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 212 ทางด้านเหนือของจังหวัดมุกดาหารไปจังหวัดนครพนม ทางทิศตะวันตกเชื่อม ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 2042 ไปอำเภอคำชะอี อำเภอหนองสูงและจังหวัดกาฬสินธุ์ถึงจังหวัดขอนแก่น ซึ่งเป็นเมืองหลักของภาคตะวันออกเฉียงเหนือทางด้านทิศใต้ของจังหวัดมุกดาหาร เชื่อมทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 212 ไปอำเภอนิคมน้ำอ้อม และจังหวัดยโสธรถึงจังหวัดอุบลราชธานี เป็นเมืองหลักของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

จากสะพานมิตรภาพ แห่งที่ 2 ทางด้านสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เชื่อมถนนหมายเลข 9 ของเมืองคันทะบุรี แขวงสะหวันนะเขต ถึงเมืองลาวบาว สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวมีระยะทาง 250 กิโลเมตร จากเมืองลาวบาวถึงเมืองเว้ และเมืองคานังประเทศเวียดนามมีระยะทาง 190 กิโลเมตร และ 102 กิโลเมตร ตามลำดับรวมระยะทาง 542 กิโลเมตร

การเติบโตทางด้านกายภาพของเมืองที่เกิดจากการพัฒนาเส้นทางคมนาคมทำให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจและทางกายภาพ ทำให้สิ่งปลูกสร้างประเภทต่าง ๆ ขยายตัวอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะเขตที่พักอาศัยด้านพาณิชย์กรรม อุตสาหกรรม คลังสินค้า การขยายตัวของสิ่งปลูกสร้างมักจะขยายตัวเป็นในลักษณะเกาะตัวไปตามสองฝั่งถนนและบริเวณสี่แยก เช่น ตามทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 2029 เชื่อมระหว่างทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 212 กับทางหลวงหมายเลข 2034 (ไปอำเภอคอนตาล) และทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 2042 (ไปอำเภอคำชะอี)แต่ไม่มีถนนสายรองตัด

เชื่อมถนนสายดังกล่าวให้เป็นระบบ ทำให้การเชื่อมโยงในเขตเทศบาลเมืองมุกดาหาร ขาดประสิทธิภาพและเกิดที่ว่างขึ้นระหว่างถนนสายหลักดังกล่าว ทำให้ไม่สามารถนำทรัพยากรในดินที่มีอยู่ในเมืองนำมาใช้ประโยชน์ได้อย่างสูงสุด

ด้านกายภาพ ได้แก่

1.) ลักษณะการตั้งถิ่นฐาน มีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม โดยในอดีตมีการตั้งถิ่นฐานตามเส้นทางคมนาคมและตามริมแม่น้ำโขง เช่น อำเภอเมืองมุกดาหาร ห้วยน้ำใหญ่ คอนตาล ริมแม่น้ำโขงและอำเภอกำชะอี นิคมคำสร้อย ดงหลวง หนองสูง ตั้งตามเส้นทางคมนาคม

การเลือกทำเลที่ตั้งของเมืองมุกดาหารอยู่ตรงข้ามแขวงสะหวันนะเขต เป็นเมืองอันดับสองรองจากนครเวียงจันทน์ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ซึ่งมีท่าอากาศยานที่สำคัญมีทางหลวง หมายเลข 9 เชื่อมระหว่างประเทศ สปป.ลาว กับประเทศเวียดนาม และทางหลวงหมายเลข 13 เชื่อมกับประเทศกัมพูชาฉะนั้นจังหวัดมุกดาหารเปรียบเสมือนจุดเริ่มต้นของเส้นทาง จึงทำให้จังหวัดมุกดาหารมีสภาพเป็นเมืองท่า ที่สำคัญของการค้าขายกับกลุ่มประเทศอินโดจีน และเป็นเมืองท่าที่ตั้งอยู่ใกล้กับประเทศคู่ค้ามากที่สุด

2.) รูปแบบที่อยู่อาศัย การตั้งถิ่นฐานมีการใช้พื้นที่อยู่อาศัย จากการขออนุญาตปลูกสิ่งก่อสร้างเพื่อคูการขยายตัวของชุมชนเมืองมุกดาหาร โดยใช้พื้นที่ก่อสร้างอาคารในช่วงปี พ.ศ. 2533 พบว่าชุมชนเมืองมุกดาหารมีรูปแบบการขยายตัวในแนวราบ ใน พ.ศ. 2540 ชุมชนเมืองมุกดาหารมีการใช้พื้นที่ปลูกสร้างอาคารพักอาศัยทั้งหมด ประมาณ 44,968.41 ไร่ เป็นลักษณะคอนกรีตเสริมเหล็ก เมื่อ พ.ศ. 2533-2540 มีการเปลี่ยนแปลงการขยายตัวโดยรอบอาคารพักอาศัย พาณิชยกรรม สถาบันราชการ อุตสาหกรรม คลังสินค้า ศาสนา นันทนาการ มีพื้นที่รวมทั้งหมดประมาณ 2,293.17 ไร่ แต่พื้นที่ด้านเกษตรลดลง

อดีต $\Rightarrow$ ปัจจุบัน ด้านกายภาพ พ.ศ. 2533 - 2540

มีการขยายตัวในแนวราบ

3.) เกิดความต้องการพื้นที่เพิ่มขึ้นในขณะที่การใช้ดินประเภทเกษตรกรรมลดลง ชุมชนเมืองมุกดาหารมีการขยายตัวทำให้เกิดการขยายตัวของเมืองออกไปสู่พื้นที่เกษตรกรรม โดยในปี พ.ศ. 2533 พื้นที่ชุมชนเมืองมุกดาหาร เท่ากับ 4,929.88 ไร่ เพิ่มขึ้นเป็น 7,223.05 ไร่ ในปีพ.ศ. 2540 จะเห็นได้ว่าในปีที่ผ่านมาพื้นที่เมืองมีการขยายตัว 2,293.17 ไร่ เนื่องจากมีการพัฒนาความเจริญต่าง ๆ ทำให้พื้นที่เกษตรกรรมลดลงเปลี่ยนมาเป็นลักษณะของชุมชนเพิ่มขึ้น

อดีต $\Rightarrow$ ปัจจุบัน

พื้นที่เกษตรกรรม

พื้นที่เมืองเพิ่มขึ้น 2,293.17 ไร่

4.) เกิดความต้องการตำแหน่งที่ตั้งเปลี่ยนแปลงแรงดึงดูดเศรษฐกิจ โดยการสร้างสะพานมิตรภาพแห่งที่ 2 เกิดผ่านการค้าใหม่ ซึ่งเคมีย่านการค้าเก่าเป็นศูนย์กลางธุรกิจการค้าชายชายแดนและธุรกิจบริการ และการท่องเที่ยว จะอยู่บริเวณตลาดอินโดจีนริมแม่น้ำโขง บริเวณถนนสำราญชายโขง แต่สำหรับผ่านการค้าแห่งใหม่ จะเป็นตลาดกลางการค้าเพื่อการเกษตรและการค้าระหว่างประเทศ

อดีต ⇒ ปัจจุบัน

ตลาดการค้าบริเวณตลาด	- บริเวณโครงการก่อสร้างสะพานมิตรภาพ แห่งที่ 2
อินโดจีนและตลาดสุขาภิบาล	- ตำบลบางทรายใหญ่เป็นตลาดกลางการค้าเพื่อ
เมืองใหม่	การเกษตร และการค้าระหว่างประเทศ
	- ศูนย์ราชการแห่งใหม่ เช่น ค่านชายแดนต่าง ๆ

5.) เกิดศูนย์ราชการแห่งใหม่ โดยกำหนดที่ดินประเภทสถาบันราชการเพิ่มขึ้นในบริเวณชุมชนแห่งใหม่ ดังนี้

- 1) ด้านสุทธการมุกดาหาร
- 2) ด้านตรวจพืชและวัสดุการเกษตร
- 3) ด้านตรวจคนงานมุกดาหาร
- 4) ด้านตรวจคนเข้าเมืองมุกดาหาร
- 5) ศูนย์บริการข่าวสารการท่องเที่ยว
- 6) สำนักงานสาธารณสุขชายแดนมุกดาหาร
- 7) หน่วยแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ
- 8) ร้านค้าปลอดภาษี
- 9) สถานีตำรวจย่อยชายแดนมุกดาหารและตำรวจการท่องเที่ยวมุกดาหาร
- 10) เขตปลอดภาษี

จะเห็นได้ว่าที่ดินประเภทสถาบันราชการ ดังนี้ได้กล่าวนั้นมีความจำเป็นต่อชุมชนแห่งใหม่ เนื่องจากการก่อสร้างสะพานมิตรภาพ แห่งที่ 2 จึงมีความจำเป็นต้องตั้งศูนย์ราชการและด้านต่าง ๆ เพื่อเป็นการควบคุมด้านการค้าระหว่างประเทศ

6.) รูปแบบการจัดสถานที่ราชการและรัฐวิสาหกิจในบริเวณค่านชายแดน มุกดาหารการจัดสถานที่ราชการและรัฐวิสาหกิจบริเวณค่านชายแดนมุกดาหาร เป็นมาตรการอำนวยความสะดวกโดยภาครัฐเกี่ยวกับการผ่านแดนและการค้าชายแดน ให้สามารถจัดขั้นตอนและร่นระยะ

เวลาสำหรับการประสานงานให้หน่วยงานที่มีความสัมพันธ์ระหว่างกันและมีบทบาทหลักในการให้บริการแก่ผู้มาติดต่อผ่านแดน และอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการค้าชายแดน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการได้สะดวกและจบสิ้นในบริเวณเดียวกันได้เสนอให้ตั้งรวมกันอยู่ในอาคารเดียวกันได้แก่ ด้านศุลกากร ด้านตรวจคนหางานมุกดาหาร หน่วยแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่างประเทศ ด้านตรวจพืชและวัสดุทางการเกษตร ศูนย์บริการท่องเที่ยว และร้านค้าปลอดภาษี

หน่วยงานที่มีความสัมพันธ์ระหว่างกันและมีลักษณะงานสนับสนุน รวมทั้งมีลักษณะงานและความต้องการพิเศษ เสนอแนะให้มีที่ตั้งแยกจากหน่วยงานอื่นข้างต้น ได้แก่ สถานีตำรวจด่านชายแดนมุกดาหาร สำนักงานสาธารณสุขชายแดน สถานีขนส่งรถโดยสาร และสถานีขนส่งสินค้าชายแดน เป็นต้น

ตาราง 5.4 บทบาทและหน้าที่ของหน่วยราชการด่านชายแดนมุกดาหารตามลักษณะงานและความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงาน

หน่วยงาน	ลักษณะงาน	ความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงาน
ด้านศุลกากรมุกดาหาร	<ul style="list-style-type: none"> - จัดเก็บอากรศุลกากรและภาษีอากร - การป้องกันและปราบปรามการลักลอบหนีศุลกากร 	<ul style="list-style-type: none"> - ประสานงานกับสำนักงานสรรพากร - จัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับสินค้าที่นำเข้ามาทางด่านศุลกากรมุกดาหาร
ด้านตรวจพืชและวัสดุการเกษตร	<ul style="list-style-type: none"> - ควบคุมมิให้ศัตรูพืชที่สำคัญและร้ายแรงจากต่างประเทศแพร่ระบาดเข้ามาในประเทศ - เพื่อออกไปรับรองปลอดศัตรูพืชให้กับผู้ส่งออก ตามข้อบังคับของต่างประเทศ - ควบคุมการนำเข้าและส่งออกปุ๋ยเคมีวัตถุมีพิษการเกษตรและพันธ์พืชให้ถูกต้องตามฉลากและมีให้ปลอมปน - ควบคุมการนำเข้าและส่งออกพันธุ์อุนทรีย์ให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องคือ พ.ร.บ.กักพืช พ.ศ.2507 และ พ.ร.บ.ปุ๋ย พ.ศ. 2518 พ.ร.บ.วัตถุอันตราย (ทางการ 	<ul style="list-style-type: none"> - จัดส่งสำเนาใบขนส่งสินค้าให้สรรพากรจังหวัดมุกดาหาร เพื่อเก็บเป็นหลักฐานในการจัดเก็บภาษีและพิจารณากินภาษีมูลค่าเพิ่ม - ประสานราชการกับด่านศุลกากรมุกดาหารตรวจคนเข้าเมืองเป็นส่วนใหญ่และหน่วยงานอื่น ๆ - การตรวจสอบและอนุญาตการนำเข้า-ส่งออกพืชและวัสดุการเกษตรระหว่างประเทศจะต้องปฏิบัติงานพร้อมกันกับเจ้าหน้าที่

<p>ด้านตรวจคนหางาน มุกดาหาร</p>	<p>เกษตร) พ.ศ. 2535 และ พ.ร.บ. พันธ์พืช พ.ศ. 2518</p> <ul style="list-style-type: none"> - ตรวจสอบหาสารการเคินทางของ แรงงานไปทำงานในต่างประเทศ และการลักลอบเข้าไปทำงานใน ต่างประเทศ 	<p>ศุลกากรและการตรวจคนเข้า เมือง เพื่ออำนวยความสะดวก สะดวกให้แก่ประชาชน</p> <ul style="list-style-type: none"> - สัมพันธ์กับสำนักงานจัดหางาน จังหวัดมุกดาหาร แรงงาน สวัสดิการสังคม
<p>ด้านตรวจคนเข้าเมือง มุกดาหาร</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ตรวจสอบบุคคลและพาหนะที่เดินทาง เข้าออกระหว่างไทย - สปป.ลาว - งานบริการคนเข้าเมืองและติดต่อ ด้านวิธีการเข้าเมือง - งานปราบปรามผู้กระทำความผิดกฎหมาย เข้าเมือง 	<ul style="list-style-type: none"> - สัมพันธ์กับด้านศุลกากรด้านตรวจ คนหางานและตำรวจ - ปฏิบัติงานประสานกับหน่วยงาน ในพื้นที่ - สัมพันธ์กับหน่วยงานของรัฐและ เอกชน
<p>ศูนย์บริการข่าวสารการ- ท่องเที่ยว</p> <p>สถานีตำรวจภูธรมุกดาหาร</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ให้บริการข่าวสารด้านการท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยว - งานอำนวยความสะดวก - งานป้องกันและปราบปราม - งานสอบสวนและสืบสวน - งานจราจร 	<ul style="list-style-type: none"> - การประสานงานด้านการท่องเที่ยว - สัมพันธ์กับสำนักงานอัยการศาล จังหวัดมุกดาหาร เทศบาลเมือง มุกดาหาร - ดำเนินคดีอาญาและคดีจราจร - ของบประมาณด้านการจราจรและ งานด้านการป้องกันและปราบปราม ผู้กระทำความผิดพระราชบัญญัติต่าง ๆ

ข้อเปรียบเทียบบริเวณชุมชนเดิมและชุมชนใหม่จะมีความสัมพันธ์และมีหน้าที่เฉพาะดังนี้

ชุมชนเดิม	ชุมชนใหม่
1. เป็นศูนย์กลางการบริหารและการปกครอง	1. ศูนย์กลางการควบคุมด้านการค้าระหว่างประเทศ
2. ทิศทางและรูปแบบการขยายตัวของเมือง	2. รองรับการขยายตัวของเมืองในอนาคต
3. การขนส่งสินค้า (ปริมาณน้อย)	3. การขนส่งสินค้าปริมาณมาก
4. รองรับการท่องเที่ยว	4. ด้านการท่องเที่ยว
5. การผลิตผลและส่งเสริมการเกษตรกรรม	5. ตลาดกลางของสินค้าในและนอกประเทศ
6. การค้าชายแดนและป้องกันประเทศ	

อดีต ⇒ ปัจจุบัน ⇒ อนาคต

ชุมชนศูนย์กลางเดียว   ชุมชน 2 ศูนย์กลาง   ชุมชนศูนย์กลาง

บริเวณริมแม่น้ำโขง   บริเวณริมแม่น้ำโขง   บริเวณตลาดอินโดจีน

ตลาดอิน โดจีน

ตลาดอิน โดจีนและบริเวณ

บริเวณตลาดสุขาภิบาล

ตลาดสุขาภิบาลเมืองใหม่

เมืองใหม่และบริเวณ

ที่ตั้งสะพานมิตรภาพ

แห่งที่ 2 ตำบลบางทรายใหญ่

7. โครงการที่ส่งผลกระทบต่อชุมชนเมืองมุกดาหาร

- 1) การใช้ประโยชน์ที่ดิน $\Rightarrow$ ทิศทางการเจริญเติบโตของเมือง
- 2) การค้าและบริการ $\Rightarrow$ ระดับภาคและระดับประเทศ
- 3.) การควบคุมด้านต่าง ๆ เช่นการลักลอบเข้าประเทศของประชากรและสินค้า

ปัจจุบัน	อนาคต
ประตูการค้า ท่าเทียบเรือบริเวณด่านต้นโพธิ์และแพขนานยนต์ บ้านนาไปกลาง	ประตูการค้า สะพานมิตรภาพข้ามแม่น้ำโขง แห่งที่ 2
กิจกรรมการค้า	กิจกรรมการค้า
การดำเนินกิจการในช่วงน้ำลงทำให้เกิดการขนส่งได้ลำบากและต้องใช้เวลาในการอ้อมสันดอนกลางแม่น้ำโขง การขนส่งได้เพียงจำนวนน้อย	การดำเนินกิจการมีความสะดวก รวดเร็ว และขนส่งได้ครั้งละมาก ๆ
ราคาที่ดิน	ราคาที่ดิน
ราคาที่ดินไม่สูงนัก	ราคาที่ดินสูงมากขึ้น และมีการซื้อขายเปลี่ยนมือกันอย่างรวดเร็ว
เกษตรกรรม	เกษตรกรรม
พื้นที่มีจำนวนมาก	พื้นที่ลดลง สิ่งปลูกเพิ่มขึ้น
ผลิตเพื่อการบริโภค-อุปโภค	เมืองท่าส่งสินค้าออก เป็นศูนย์กลางผลิต
ย่านพักอาศัยเดิม เป็นพื้นที่นั้นหนาแน่น เป็นศูนย์กลางการติดต่อคมนาคม เป็นพื้นที่รองรับการขยายตัว	เป็นพื้นที่พาณิชยกรรม มีการค้า การบริการครบถ้วน เป็นศูนย์กลางชุมชน ให้บริการชุมชนใหม่ เป็นพื้นที่บริการนักท่องเที่ยว

สภาพปัญหาของพื้นที่บริเวณชุมชนเดิมและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อชุมชน

ลักษณะปัญหา ผลกระทบต่อชุมชน ตำแหน่งพื้นที่เกิดปัญหาและแนวทางพัฒนา

ประเด็นปัญหา	ลักษณะของปัญหา	ผลกระทบต่อชุมชน	ตำแหน่งบริเวณปัญหา	แนวทางพัฒนาและปรับปรุง
ด้านการใช้ที่ดิน	<ul style="list-style-type: none"> - ชุมชนมีการตั้งถิ่นฐาน - กระจายตัวตามเส้นทาง - คมนาคม 	<ul style="list-style-type: none"> - สิ้นเปลืองงบประมาณ - ในการให้บริการพื้นที่ - ฐานต่าง ๆ 	<ul style="list-style-type: none"> - ภายในเขตเทศบาลเมือง - มุกดาหาร - ถนนสมุทรศักดิ์คาร์กีย์ - ถนนสองนางสถิตย์ - ถนนวิวิธสุรการ - ถนนพิทักษ์สันติราษฎร์ 	<ul style="list-style-type: none"> - การวางผังการใช้ ที่ดินที่ - มีการจัดย่านการใช้ - ที่ดินแต่ละประเภทให้ - เหมาะสมและให้รวม - กลุ่มของกิจกรรม
	<ul style="list-style-type: none"> - การใช้ที่ดินสับสนไม่ - เป็นระเบียบ 	<ul style="list-style-type: none"> - เกิดความรบกวนและ - ส่งผลกระทบต่อ - สิ่งแวดล้อมในชุมชน 	<ul style="list-style-type: none"> - ภายในเขตเทศบาลเมือง - มุกดาหาร 	
	<ul style="list-style-type: none"> - พื้นที่ว่างไม่ได้ใช้ - ประโยชน์ 	<ul style="list-style-type: none"> - การนำพื้นที่มาพัฒนา - เป็นไปได้ยาก 	<ul style="list-style-type: none"> - ที่ดินเป็นของเอกชน - ของเจ้าของที่ดิน - รายใหญ่ 	
	<ul style="list-style-type: none"> - พื้นที่เกษตรกรรมอุดมสมบูรณ์ 	<ul style="list-style-type: none"> - พื้นที่เพาะปลูกเกษตรกรรมที่สมบูรณ์ลดลง 	<ul style="list-style-type: none"> - บริเวณพื้นที่ริมแม่น้ำ - โขงเขตบริการการสูบน้ำด้วยไฟฟ้า 	
ด้านการคมนาคมและขนส่ง	<ul style="list-style-type: none"> - อุบัติเหตุจากการชะงักงันของยานพาหนะที่ผ่านชุมชนด้วยความเร็วสูง 	<ul style="list-style-type: none"> - เกิดอันตรายแก่ผู้ใช้รถใช้ถนน 	<ul style="list-style-type: none"> - ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 212 - ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2029 - ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2042 	<ul style="list-style-type: none"> - คิดตั้งระบบสัญญาณไฟ - คิดตั้งป้ายเตือนให้ผู้ขับขี่ยานพาหนะมีความระวัง
	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่มีสะพานลอยคนข้าม 	<ul style="list-style-type: none"> - เกิดอันตรายแก่ผู้ใช้รถใช้ถนน 	<ul style="list-style-type: none"> - บริเวณชุมชน โดยเฉพาะหน้าตลาด - สุขาภิบาลตรงทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2029 	<ul style="list-style-type: none"> - จัดงบประมาณเพื่อสร้างสะพานลอย

ประเด็นปัญหา	ลักษณะของปัญหา	ผลกระทบต่อชุมชน	ตำแหน่งบริเวณปัญหา	แนวทางพัฒนาและปรับปรุง
	- ขาดพื้นที่จอดรถ โดยสารสำนักท่องเที่ยว	- ขาดความเป็นระเบียบ ในการจอดรถโดยสาร ด้านการท่องเที่ยว	- บริเวณริมแม่น้ำโขง พื้นที่ตลาดอินโดจีน - บริเวณท่าข้าม (ด่านต้น โพธิ์)	- ปรับปรุงบริเวณตลาด อินโดจีน โดยจัดทำ อัฒจันทร์ขึ้นบริเวณริม ตลิ่งแม่น้ำโขง ความยาว 715 เมตร
	- ระบบถนนและสะพาน	- เกิดอันตรายด้านใช้ถนน เพราะขาดทางเท้า	- ปรับปรุงผิวถนนซอยร่วม ใจ ซอยซาอุบาล, ถนนตาด แคนพัฒนา ถนนประชา สามัคคี ถนนสำราญชาย โขง - ก่อสร้างและปรับปรุง ถนน 1. ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 256 2. ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 2027 3. ทางหลวงแผ่นดินหมาย เลข 2034 4. ทางหลวงแผ่นดินหมาย เลข 2042	- ปรับปรุงผิวจราจรและ ขยายผิวจราจร
	- ท่าเรือท่าข้าม (ด่านต้นโพธิ์)	- มีขนาดเล็กและแออัด เวลาขึ้นลงเรือยังไม่ เพียงพอให้สะดวก สบายแก่ผู้โดยสาร โดยเฉพาะช่วงเวลาน้ำ หลาก	- บริเวณด่านศุลกากร ริมแม่น้ำโขง	- การก่อสร้างปรับปรุง และวางผังบริเวณและ ขยายท่าเรือ
	- อุบัติเหตุจากการที่ ยวดยานขนาดใหญ่ ผ่านใจกลางชุมชน	- เกิดอันตรายแก่ผู้ใช้รถ ใช้ถนน	- ทางหลวงแผ่นดินหมาย เลข 2034 (มุกดาหาร - ดอนตาล)	- กวรถัดถนนเลี่ยงเมือง ด้านทิศใต้

ประเด็นปัญหา	ลักษณะของปัญหา	ผลกระทบต่อชุมชน	ตำแหน่งบริเวณปัญหา	แนวทางพัฒนาและปรับปรุง
ด้านสาธารณูปโภค สาธารณูปการ	- ระบบวิธีการจัดเก็บขยะ ยังไม่ถูกสุขลักษณะและ ไม่ครบถ้วน	- เป็นแหล่งเพาะเชื้อโรค จากปริมาณขยะคกค้าง	- ในเขตเทศบาลเมือง มุกดาหาร	- ปรับปรุงระบบและวิธี การกำจัดขยะ การเดิน รถเก็บขนขยะมูลฝอย - ก่อสร้างพื้นที่กำจัดขยะ มูลฝอยแผนใหม่ รัศมี 500 เมตร
	- ความไม่เป็นระเบียบ ของตลาดสด	- ความไม่สะดวกสบาย ต่อผู้รับบริการ	- ตลาดสด ตลาดเทศบาล	- ปรับปรุงระบบและ ระเบียบการทำความ สะอาดขยะ
	- ระบบประปา	- ผู้บริโภคได้รับความ เดือดร้อน ระบบท่อเดิม เป็นท่อเก่า	- เทศบาลเมืองมุกดาหาร และพื้นที่ใกล้เคียง	- ระบบประปาปัจจุบัน ได้ขยายกำลังผลิตปี 2536 มีกำลังการผลิต 240 ลบ.ม. / วัน - ควรปรับปรุงท่อประปา และขยายการจ่ายน้ำ เพิ่มขึ้น ให้การบริการ ประชาชน ได้อย่างทั่วถึง
	- ตลาดอินโดจีน	- ขาดความเป็นระเบียบ ของแผงลอยขายของ โดยวางบนผิวจราจร	- ริมแม่น้ำโขงบริเวณ ด่านต้นโพธิ์หรือท่าข้าม ระยะทางประมาณ 400 เมตร	- สร้างลานคอนกรีต เสริมเหล็กกว้าง 8 เมตร โดยใช้เสารับน้ำหนัก ยื่นออกจากตลิ่งริมแม่ น้ำโขง ขนานไปกับชาย แม่น้ำระยะทาง 400 เมตร (บริเวณวัดศรี มงคลใต้ วัดศรีสุเมงก์) ก่อสร้างอฒจันทร์นั่งชม เรือแข่งและจัดบริเวณ เป็นอาคารขายสินค้า จุดชมวิว ลานจอดรถ ห้องสุขา

ประเด็นปัญหา	ลักษณะของปัญหา	ผลกระทบต่อชุมชน	ตำแหน่งบริเวณปัญหา	แนวทางพัฒนาและปรับปรุง
ด้านสิ่งแวดล้อม	- การกัดเซาะตลิ่งริมแม่น้ำโขง	- สูญเสียที่ดิน - สิ้นเปลืองงบประมาณ การแก้ไข - เกิดมลภาวะทางเสียงและทางอากาศ	- ในเขตเทศบาลเมืองมุกดาหาร - บ้านสงเปลือย ต.บางทรายใหญ่ - บริเวณพื้นที่ตั้งสะพานมิตรภาพบ้านสงเปลือย ต.บางทรายใหญ่	- ปรับปรุงเขื่อนคอนกรีตเสริมเหล็ก - ปลูกต้นไม้คลุมดิน เช่น หญ้าแฝก
	- ไม่มีระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน - ระบบรวมการบำบัดน้ำเสีย	- เกิดผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมชุมชน	-	- จัดหาสถานที่ทำการก่อสร้างระบบการบำบัดน้ำเสีย ควบคุมการก่อสร้างอาคาร สถานที่ให้ชุมชน ให้ระบบระบายน้ำทิ้ง
	- การขาดความร่มรื่นของชุมชน	- อากาศร้อน อุณหภูมิสูง	- ในเขตเทศบาลเมืองมุกดาหาร	- ปลูกต้นไม้เพื่อร่มเงาและเพื่อความสวยงามสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้
	- แหล่งน้ำมีสภาพตื้นเขินเสื่อมโทรมแหล่งน้ำธรรมชาติ	- การระบายน้ำทิ้งชุมชน	- ห้วยมุก, ห้วยแซ่	- ปรับปรุงแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร
	- ระบบระบายน้ำและป้องกันน้ำท่วม		- บริเวณห้วยมุกและริมห้วยแซ่ และคลองสาขา - ถนนสมุทรศักดิ์รักษ์	- ก่อสร้างสถานีสูบน้ำปลายถนนสมุทรศักดิ์รักษ์ - ก่อสร้างท่อระบายน้ำสายหลักตามแนวถนนในพื้นที่ตัวเมือง - ก่อสร้างท่อระบายน้ำสายหลักตามแนวถนนในพื้นที่รอบนอกตัวเมือง - ก่อสร้างคันดินกั้นน้ำท่วมริมห้วยมุก ห้วยแซ่ และคลองสาขา

สภาพปัญหาและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อชุมชนชายแดนเมืองมุกดาหารอันเนื่องมาจาก การสร้างสะพานมิตรภาพแห่งที่ 2

การส่งเสริมให้ระบบเศรษฐกิจของเมืองมุกดาหารมีการขยายตัวและยังเป็นการกระตุ้น การพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านสาธารณูปโภคที่จะรองรับการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจ และการเพิ่มขึ้นของประชากร ซึ่งทำให้เกิดด้านการเปลี่ยนแปลง ด้านกายภาพของเมือง ทั้งในเขต พื้นที่ของเมือง และพื้นที่โดยรอบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะทำให้เกิดผลกระทบการเปลี่ยนแปลงการใช้ ประโยชน์ที่ดิน การเปลี่ยนแปลงระบบโครงข่ายคมนาคมและขนส่ง เพื่อเชื่อมโยงสูงสะพาน มิตรภาพ รูปแบบและทิศทางการขยายตัวของเมือง รวมทั้งผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม เช่น มลพิษ ทางอากาศ เสี่ยง

สะพานมิตรภาพเป็นองค์ประกอบของชุมชนเมืองมุกดาหารที่จะเกิดขึ้นใหม่เพื่อ รองรับบทบาทและหน้าที่ในการเปิดประตูการค้าของไทย ตามแนวโน้มการขยายตัวทางด้าน เศรษฐกิจ การค้าระหว่างประเทศ ตลอดจนการท่องเที่ยวในอนุภาคลุ่มแม่น้ำโขง ที่ส่งผลกระทบต่อศักยภาพในการพัฒนาพื้นที่ ทั้งกิจกรรมพักอาศัย เศรษฐกิจ สังคม อุตสาหกรรมคลังสินค้า การวิเคราะห์พื้นที่และแนวโน้มในการขยายตัวของชุมชนชายแดนเมืองมุกดาหาร

ประเด็นหลัก	ลักษณะ	ที่ตั้ง	ผลกระทบต่อเมือง
- ชุมชนมีแหล่งน้ำ ธรรมชาติเป็น แหล่ง พักผ่อนหย่อนใจ	- แม่น้ำขนาดใหญ่ แม่น้ำโขงไหลผ่านเมือง	- เป็นแนวเขตแดน ระหว่างประเทศ	- การขยายตัวของเมืองไม่ สอดคล้อง กับโดยรอบมีการขยายตัวเป็นไปใน ด้านเดียว - เหมาะสมในการพัฒนาเป็นแหล่งพัก ผ่อนหย่อนใจ - เป็นแหล่งน้ำดิบเพื่อการอุปโภค แล บริโภค
- สภาพภูมิประเทศ	- สภาพภูมิประเทศแบบ ที่ลาดเชิงเขา	- ที่ลาดเชิงเขาด้าน ตะวันออก และที่ราบ ด้านตะวันตกของ แม่น้ำโขง	- เหมาะสมในการพัฒนา เป็นแหล่งท่องเที่ยว
- พื้นที่เกษตรกรรม อุดม สมบูรณ์และการ เกษตร ระบบชลประทาน	- ที่ราบลุ่มและมีระบบ ชลประทานเข้าถึง บริเวณริมแม่น้ำโขง เหมาะสมเพื่อการเกษตร	- บริเวณด้านตะวันตก ของแม่น้ำโขงเป็นเขต ชลประทาน การสูบน้ำ ด้วยไฟฟ้า	- มีพื้นที่เพาะปลูกและ เกษตรกรรมสมบูรณ์ใกล้ เมืองและมีส่วนรักษา สภาพแวดล้อมของเมืองดี

ประเด็นหลัก	ลักษณะ	ที่ตั้ง	ผลกระทบต่อเมือง
- การตั้งถิ่นฐาน	- การใช้ที่ดินรุกรามขยาย ตัวตามถนนสายหลัก	- บริเวณทางหลวง แผ่นดินหมายเลข 212, 2029, 2042 ผ่านบริเวณ ย่านกลางเมืองเชื่อม ระหว่าง 2 ศูนย์กลาง ชุมชน คือ ชุมชนริมแม่ น้ำโจงและชุมชนเมือง ใหม่ บริเวณทางหลวง แผ่นดินตัดกับ 212 กับ 2029	- ก่อให้เกิดปัญหาการ จราจรและความขัดแย้ง ของการใช้ประโยชน์ ที่ดินประเภทต่าง ๆ

ศักยภาพ

1. เมืองมุกดาหารตั้งอยู่ริมแม่น้ำโจง ทำให้เมืองมีบทบาทในการเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยว เป็นเมืองท่าที่สำคัญในการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศและภูมิภาคอินโดจีน
2. ชุมชนที่ตั้งและอาณาเขตติดชายแดนมีบทบาทในการค้ากับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และอนุภูมิภาคแม่น้ำโจง ซึ่งประกอบด้วย ลาว เวียดนาม กัมพูชา จีน
3. ชุมชนมีแหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำโจงไหลผ่าน และลำห้วยต่าง ๆ เหมาะสมในการพัฒนาเป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจ หรือเป็นแหล่งน้ำอุปโภคและบริโภค
4. ชุมชนล้อมรอบด้วยสภาพภูมิประเทศเป็นที่ลาดเชิงเขา สภาพภูมิประเทศเอื้อต่อการพัฒนาและปรับปรุงภูมิทัศน์ของชุมชนให้เหมาะสมในการพัฒนาเมืองท่องเที่ยวและศูนย์กลางการค้าชายแดน

แสดงผลกระทบต่อชุมชนชายแดนเมืองมุกดาหารที่เกิดขึ้นจากการสร้างสะพานมิตรภาพ

ข้อดี	ข้อเสีย
<ol style="list-style-type: none"> 1. ทำให้เกิดแหล่งงานต่าง ๆ มากมาย 2. เกิดชุมชนใหม่ 3. มีการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจ การค้าระหว่างประเทศ 4. เปิดประตูการค้าของไทยสู่อินโดจีน 5. ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยลาว - เวียดนาม เป็นไปด้วยดียิ่งขึ้น 6. ราคาที่ดินสูงขึ้น 7. ค่าใช้จ่ายในการขนส่งสินค้าน้อยลง 8. ส่งเสริมด้านการท่องเที่ยว 9. ง่ายต่อการพัฒนา เนื่องจากเป็นการขยายตัวต่อเนื่อง กับศูนย์กลางชุมชน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การบุกรุกพื้นที่เกษตรกรรม 2. ชุมชนเดิมเสียคุณภาพ 3. การเปลี่ยนแปลงพื้นที่การเกษตรเป็นพื้นที่เมือง 4. ทำเทียบเรือบริเวณนาโปน้อย ต้องลดบทบาทลงและหยุดทำการ

ชุมชนเดิม

1. มีการเดินทางเฉพาะภายในชุมชน
2. มีลักษณะเป็นกลุ่มหลายหมู่บ้าน
3. รายได้คงที่
4. มีความล่าช้าในการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศ
5. ขนส่งสินค้าได้เป็นเพียงเล็กน้อย
6. ตลาดกลางในระดับจังหวัด

ชุมชนใหม่

1. เกิดการเดินทางไปมาระหว่างชุมชน 2 ชุมชน
2. เกิดการรวมกลุ่มชุมชน
3. รายได้เพิ่มขึ้น
4. เกิดความสะดวกในการให้บริการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศ
5. การขนส่งสินค้าได้ครั้งละมาก ๆ
6. เป็นตลาดกลางในการรองรับผลผลิตในระดับภาค และระดับประเทศ

บทบาทในอนาคต

บทบาทของชุมชนชายแดนเมืองมุกดาหารเพื่อรองรับผลกระทบจากสะพานมิตรภาพในอนาคตพอสรุปได้ดังนี้

ด้านกายภาพ

การขยายตัวของชุมชนยังมีต่อไป โดยศึกษาการขยายตัวของพื้นที่เมืองจะเข้าไปในพื้นที่เกษตรกรรมที่มีอยู่ และจากตัวอย่างจังหวัดหนองคายที่มีการขยายตัวโดยขาดการวางแผนเพื่อรองรับสะพานมิตรภาพ ทำให้เกิดปัญหาด้านการใช้ที่ดิน การสาธารณสุข - สาธารณูปการ และการขยายตัวของประชากร ส่งผลให้เกิดการขยายตัวในชุมชนชายแดนเมืองมุกดาหารเช่นเดียวกัน จึงจำเป็นต้องวางแผนทางการใช้ที่ดินเพื่อให้เกิดการพัฒนาชุมชนชายแดนเมืองมุกดาหาร สามารถรองรับผลกระทบจากสะพานมิตรภาพให้มีสภาพแวดล้อมที่ดี เหมาะสมแก่การเป็นชุมชนศูนย์กลางการค้าเพื่อการเกษตรและการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านประชากร

มีแนวโน้มการขยายตัวสูงขึ้น ส่วนใหญ่เป็นประชากรในเขตเทศบาลและเขตสุขาภิบาลใกล้เคียง ประชากรส่วนใหญ่มักจะประกอบอาชีพการค้า การบริการ และประชากรในพื้นที่เกษตรกรรม

ด้านเศรษฐกิจ

โครงสร้างทางเศรษฐกิจของจังหวัดมุกดาหารในปัจจุบันยังเป็นการผลิตภาคการเกษตร รองลงมาเป็นเรื่องการค้าส่งและค้าปลีก และอุตสาหกรรมมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญคือ ธุรกิจด้านการค้าชายแดนและธุรกิจบริการ และการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นธุรกิจที่มีการขยายตัวอย่างมาก โดยเฉพาะธุรกิจนำเที่ยวไปแขวงสะหวันนะเขต สปป.ลาว และตลาดสินค้าพื้นเมืองอินโดจีนบริเวณริมแม่น้ำโขง แต่ในอนาคตจะมีการเจริญเติบโตการค้าทางสินค้าพื้นเมือง สินค้าตลาดอินโดจีนในบริเวณพื้นที่ที่มีการก่อสร้างสะพานมิตรภาพแห่งที่ 2 จึงควรมีการวางแผนเพื่อรองรับการขยายตัวของชุมชน โดยมีการวางแผนผังเพื่อรองรับผลกระทบด้านเศรษฐกิจ เช่น การก่อสร้างอาคารต่าง ๆ ให้มีความสอดคล้องกับชุมชนเดิมและชุมชนในอนาคต

ลักษณะการพัฒนาของโครงการ ทางเลือกที่ 1

ที่ตั้ง ตำบลบางทรายใหญ่ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของอำเภอเมืองมุกดาหาร ห่างจากเทศบาลเมืองมุกดาหารประมาณ 3 กิโลเมตร มีทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 212 (ถนนชยางกูร) ซึ่งเชื่อมการคมนาคมระหว่างจังหวัดมุกดาหารกับจังหวัดนครพนม อาณาเขตของตำบลบางทรายใหญ่ ติดต่อกับอำเภอและตำบลอื่น ๆ ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อดำบลคำป่วน อำเภอเมืองมุกดาหารและตำบลบางทรายน้อย อำเภอหว้านใหญ่
ทิศใต้	ติดต่อกับตำบลมุกดาหาร อำเภอเมืองมุกดาหาร
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับตำบลโพธิ์ทราย อำเภอเมืองมุกดาหาร
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับแม่น้ำโขง และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

เนื้อที่ทั้งตำบลมีประมาณ 30,000 ไร่ หรือ 42 ตารางกิโลเมตร แบ่งเขตการปกครอง 10 หมู่บ้าน ดังนี้

หมู่ที่ 1	บ้านบางทรายใหญ่	หมู่ที่ 6	บ้านหนองหอย
หมู่ที่ 2	บ้านบางทรายใหญ่	หมู่ที่ 7	บ้านคำฝักนอก
หมู่ที่ 3	บ้านโคกสูง	หมู่ที่ 8	บ้านป่าหวาย
หมู่ที่ 4	บ้านดอนม่วง	หมู่ที่ 9	บ้านสงเปลือย
หมู่ที่ 5	บ้านหนองแอก	หมู่ที่ 10	บ้านโนนสว่าง

ลักษณะภูมิประเทศ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบสลับกับเนินเตี้ย ๆ พื้นที่ประมาณไม่ถึง 1 ใน 4 ของตำบลมีสภาพเป็นป่า พื้นที่ที่เหลือส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ทำการเกษตร มีห้วยบางทรายใหญ่เป็นลำน้ำสำคัญ ไหลผ่านทางตอนเหนือของตำบล

สมรรถนะดิน ตำบลบางทรายใหญ่ เป็นตำบลที่มีที่ดินไม่เอื้ออำนวยต่อการปลูกพืชที่เป็นอาชีพหลัก และอาชีพรองของประชาชนในตำบลนัก กล่าวคือพื้นที่ส่วนใหญ่โดยเฉพาะด้านตะวันตกของตำบล ดินมีความเหมาะสมพอประมาณ ถึงไม่เหมาะสมในการทำนาข้าวและการปลูกพืชไร่ นอกนั้นยังมีปัญหาเกี่ยวกับการขาดแคลนน้ำและปัญหาความเหมาะสมของดินสำหรับพื้นที่ที่ดินมีความเหมาะสมในการเพาะปลูก ได้แก่พื้นที่ด้านตะวันออกของตำบล

การใช้ประโยชน์ที่ดิน

สามารถจำแนกตามลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดินดังนี้

ประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน	จำนวนเนื้อที่	
	ไร่	ร้อยละ
1. พื้นที่ทำการเกษตร	18,135	60.45
2. พื้นที่ชุมชน	725	2.42
3. พื้นที่ป่าไม้	5,028	16.76
4. อื่น ๆ เช่นที่สาธารณะ	6,112	20.37
รวม	30,000	100.00

ที่มา: 1. สำนักงานพัฒนาชุมชน อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร

2. จากการวัดพื้นที่จากภาพถ่ายทางอากาศ

จากตารางจะเห็นได้ว่า พื้นที่ส่วนใหญ่ของตำบลคือประมาณร้อยละ 60 เป็นพื้นที่การเกษตร รองลงมาคือพื้นที่อื่น ๆ เช่น ที่สาธารณะ พื้นที่ป่าและพื้นที่ชุมชนโดยมีอัตราส่วนร้อยละ 20.37, 16.76 และ 2.82 ตามลำดับ

สำหรับพื้นที่ชุมชนประกอบไปด้วย การใช้ที่ดินประเภทกิจกรรมต่าง ๆ อาทิเช่น บริเวณพักอาศัย บริเวณเลี้ยงสัตว์ และบริเวณทำธุรกิจการค้า ซึ่งมักปนอยู่กับที่อยู่อาศัยไม่สามารถแยกแยะการใช้ที่ดินให้เห็นเด่นชัดได้ นอกจากนี้ยังมีพื้นที่ซึ่งใช้ประโยชน์และกิจกรรมร่วมกันสำหรับชุมชน เช่น โรงเรียน วัด สถานีนามัย เป็นต้น

ตำบลบางทรายใหญ่เป็นตำบลหนึ่งในอำเภอเมืองมุกดาหาร ซึ่งมีทั้งหมด 13 ตำบล โดยมีประชากรส่วนใหญ่เป็นคนในท้องถิ่นเดิมทุกหมู่บ้านและตั้งถิ่นฐานในลักษณะรวมกันเป็นกลุ่ม Cluster Settlement ซึ่งแบ่งการปกครองออกเป็น 10 หมู่บ้าน โดยบ้านเรือนส่วนใหญ่ตั้งอยู่รวมกันในบริเวณชุมชน และมีพื้นที่เกษตรล้อมรอบจากลักษณะดังกล่าว จึงค่อนข้างเอื้ออำนวยต่อการพัฒนาและการจัดบริการอันเป็นสาธารณะให้แก่ชุมชนทั้งในด้านสาธารณูปโภค สาธารณูปการ ซึ่งจากการจัดลำดับพื้นที่ที่มีศักยภาพในการพัฒนา โดยพิจารณาจากลักษณะทางกายภาพ เช่น สมรรถนะดินทางการเกษตร โครงสร้างพื้นฐานทางการเกษตร ปรากฏว่าพื้นที่โดยเฉพาะด้านตะวันออกของตำบลเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพในการพัฒนาสูง ส่วนด้านตะวันตกของตำบลเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพในการพัฒนาต่ำ

การคมนาคมและขนส่ง

ตำบลบางทรายใหญ่มีการคมนาคมขนส่งติดต่อกับจังหวัดมุกดาหาร และชุมชนโดยอาศัยทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 212 (ถนนชยางกูร) เป็นถนนสายหลักและถนน รพช. หมายเลข 4012 ถนน รพช. หมายเลข 4015 เป็นถนนสายรอง

การคมนาคมและขนส่งในปัจจุบันอาศัยรถจักรยานยนต์ รถสามล้อเครื่อง และรถยนต์ นอกจากนี้ยังมีการคมนาคมทางน้ำ โดยอาศัยแม่น้ำโขง แต่ไม่เป็นที่นิยม ส่วนใหญ่ใช้การคมนาคมทางรถยนต์

ลักษณะประชากรและสังคม

ประชากรตำบลบางทรายใหญ่ พ.ศ. 2539 มีจำนวนประชากรทั้งสิ้นประมาณ 7,793 คน สภาพทางสังคม ประชากรที่อยู่อาศัยในตำบลบางทรายใหญ่มีเชื้อชาติไทย พุทธศาสนาไทย นับถือศาสนาพุทธ มีความสัมพันธ์กับชุมชนภายนอก เนื่องจากตำบลบางทรายใหญ่อยู่ห่างจากเทศบาลเมืองมุกดาหาร ซึ่งเป็นศูนย์กลางของชุมชนที่ใหญ่และสำคัญที่สุดของจังหวัดมุกดาหาร เพียงประมาณ 7 กิโลเมตร ดังนั้นจึงมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับเทศบาลเมืองมุกดาหาร ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการปกครอง

ด้านการศึกษา

ตำบลบางทรายใหญ่มีโรงเรียนทั้งสิ้น 7 โรงเรียน เปิดการสอนภาคบังคับ ป.1 - ป.6

ลักษณะเศรษฐกิจ

ประชากรตำบลบางทรายใหญ่ ประกอบอาชีพกสิกรรมเป็นอาชีพหลัก ได้แก่ ทำนา รองลงมาได้แก่ ทำมันสัมปะหลัง และทำไร่ป่อ ไร่อ้อย นอกจากนี้ยังมีอาชีพรับจ้าง ประมง เลี้ยงสัตว์ ค้าขาย ปลุกผัก ฯลฯ ด้านร้านค้าในตำบลบางทรายใหญ่ สินค้าที่ขายได้แก่ เครื่องอุปโภคบริโภค ยารักษาโรคและมีโรงสีข้าว

ด้านกสิกรรม ประชากรในตำบลบางทรายใหญ่ประกอบอาชีพกสิกรรมเป็นหลัก ได้แก่ ทำนา ทำไร่มันสัมปะหลัง ป่อ ถั่วลิสงและอ้อย นอกจากนี้ปลูกพืชสวนครัวตามริมฝั่งแม่น้ำโขง

ด้านปศุสัตว์ ผลผลิตจากการเลี้ยงสัตว์ สัตว์ที่เกษตรกรเลี้ยงได้แก่ วัว ควาย สุกรพันธุ์ไก่พื้นเมือง เป็ด สำหรับสัตว์ที่เลี้ยงนั้นมีทั้งใช้แรงงานและไว้เพื่อขาย

ด้านประมง เกษตรกรในตำบลบางทรายใหญ่ บางส่วนสามารถหารายได้จากการจับปลาในแม่น้ำโขง

ผลกระทบจากการคมนาคมขนส่ง เส้นทาง การเข้าถึงมีผลทางตรงคือเป็นสิ่งช่วยกระตุ้นให้สภาพกายภาพเศรษฐกิจของเทศบาลเมืองมุกดาหารเติบโตไปอย่างรวดเร็ว ในลักษณะขยายตัวไป

ตามเส้นทางคมนาคม Ribbon Development เส้นทางที่ดึงดูดให้สิ่งปลูกสร้างมากก็คือ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 212 (ชยางกูร) และบริเวณสี่แยกระหว่างทางหลวงแผ่นดินกับถนนโครงการตัดใหม่เพื่อรองรับสะพาน ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2042 และบริเวณลำแม่น้ำโขง ถนน รพช. หมายเลข 4012 ซึ่งจะทำให้เกิดปัญหาการจราจรระหว่างพื้นที่ส่วนต่าง ๆ ของเมืองและบริเวณรอบนอกของเมือง โดยเฉพาะเป็นบริเวณจุดตัดของถนนสายต่าง ๆ ทำให้ถนนสายหลักต้องรองรับปริมาณการจราจรที่หนาแน่นเพิ่มขึ้น ทำให้เกิดอุบัติเหตุ การจราจรติดขัดภายในเมือง และเกิดปัญหามลพิษทั้งอากาศเป็นพิษ มลพิษทางเสียง

นอกจากนั้น การขนส่งยังส่งผลเสียต่อลักษณะทางกายภาพและเศรษฐกิจของเมือง กล่าวคือเกิดการขยายตัวของการใช้ที่ดินอย่างไม่เป็นระบบ ทั้งประเภทที่อยู่อาศัย พาณิชยกรรม ได้แก่ อาคารพาณิชย์ ห้างสรรพสินค้า โรงแรมและสถานบริการอื่น ๆ จะเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ตลอดจนโรงงานอุตสาหกรรมที่เกิดขึ้น การขยายตัวดังกล่าวทำให้มีประชากร และความต้องการในการใช้สาธารณูปโภคเพิ่มขึ้น และกิจกรรมต่าง ๆ ยังก่อให้เกิดมลพิษที่เป็นอันตรายต่อการดำเนินชีวิตของประชากรในเมืองได้ ปัญหาสำคัญได้แก่ปัญหาน้ำเสียจากบ้านเรือน อากาศเสีย ขยะมูลฝอยจากตลาดและย่านชุมชน

สภาพการเติบโตทางกายภาพ ได้ส่งผลลบเนื่องจากการที่พื้นที่ปลูกสร้างและขยายตัวไปตามถนนและสถานะเศรษฐกิจที่เจริญเติบโต ก่อให้เกิดผลเสียต่อปัญหาสิ่งแวดล้อม และการจราจรภายในเมือง เพราะเมื่อเมืองขยายตัวออกไปไกลจากย่านกลางเมืองมาก และที่อยู่อาศัยห่างไกลจากกลางเมือง จึงจำเป็นต้องหันมาพึ่งรถยนต์กันมากขึ้น ในขณะที่เส้นทางสายต่าง ๆ ยังไม่ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควร ทำให้การจราจรต้องพึ่งถนนสายหลัก จึงจะส่งผลให้เกิดปัญหาการจราจรที่แออัดมาก และเมื่อการจราจรติดขัดมาก ก็จะส่งผลเสียต่อมลพิษทางเสียงและควันพิษจากรถยนต์ติดตามมา

การขนส่งในปัจจุบันอาศัยการขนส่งโดยแพขนานยนต์ เป็นการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว รถยนต์บรรทุกสินค้าข้ามแม่น้ำโขงส่วนใหญ่เป็นสินค้าอุปโภคบริโภคโดยประเทศไทยส่งเป็นสินค้าออก การขนส่งสินค้าต่าง ๆ และเป็นประตูการค้าของไทยที่ใช้ในการขนส่งนำเข้าและส่งออกสินค้า ระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว แพขนานยนต์แห่งนี้ตั้งอยู่ที่บ้านนาโป้น้อย ตำบลมุกดาหาร อำเภอเมืองมุกดาหาร เป็นจุดเปลี่ยนรูปแบบการคมนาคมขนส่งระหว่างทางบกกับทางน้ำ เป็นที่ตั้งของสำนักงานศุลกากรจังหวัดมุกดาหาร ภายหลังได้มีการก่อสร้างสะพานมิตรภาพ แห่งที่ 2 และมีการเปิดใช้สะพานมิตรภาพแล้ว แพขนานยนต์แห่งนี้จะลดบทบาทลงจนกระทั่งเลิกกิจการไปในที่สุด

การคมนาคมขนส่ง ในกลุ่มพื้นที่ศึกษาที่ตั้งสะพานมิตรภาพแห่งที่ 2 ทางเลือกที่ 1 และ ทางเลือกที่ 2 กล่าวได้ว่าส่วนใหญ่มีความสะดวกในการคมนาคมขนส่ง ทั้งนี้เนื่องจากทั้ง 2 ทางเลือก ตั้งอยู่ในบริเวณพื้นที่ใกล้เคียงกัน โดยที่ทำเลที่ตั้งของทางเลือกที่ 1 อยู่ห่างจากเส้นทางคมนาคมสายหลัก และเป็นเส้นทางสำคัญในการลำเลียงผลผลิตและวัตถุดิบ คือทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 212 ประมาณ 2 กิโลเมตร ทางเลือกที่ 2 อยู่ห่างจากทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 212 ประมาณ 7 กิโลเมตร ทางด้านแขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว บริเวณที่ตั้งของ สะพานมิตรภาพแห่งที่ 2 ทางเลือกที่ 1 ตั้งอยู่ห่างจากเส้นทางคมนาคมสายหลักคือทางหลวงหมายเลข 9 ประมาณ 2 กิโลเมตร ทางเลือกที่ 2 อยู่ห่างจากทางหลวงหมายเลข 9 ประมาณ 7 กิโลเมตร เมื่อเปรียบเทียบระหว่างที่ตั้งสะพานมิตรภาพทั้ง 2 แห่ง

บริเวณทางเลือกที่ 1 บ้านสงเปลือย พบว่าการขนส่งสินค้าใช้ระยะเวลาในการเดินทางที่ น้อยกว่า โดยตั้งอยู่ใกล้ชุมชนเมืองมุกดาหาร ประมาณ 5 กิโลเมตร

บริเวณทางเลือกที่ 2 บ้านพาลูกา พบว่าการขนส่งสินค้าใช้ระยะเวลาในการเดินทางที่ มากกว่าทางเลือกที่ 1 และเป็นการเพิ่มปริมาณจราจรขึ้นในทางหลวงสายสำคัญ ซึ่งมีระยะห่างจาก ชุมชนเมืองมุกดาหารประมาณ 22 กิโลเมตร จากลักษณะโครงสร้างการคมนาคม ปัจจุบันมี ความเหมาะสมและเพียงพอในระดับหนึ่งเท่านั้น แต่เมื่อมีการสร้างสะพานมิตรภาพข้ามแม่น้ำโขง แห่งที่ 2 จะมีการพัฒนาและขยายตัวเมืองออกไป ทางด้านที่ตั้งสะพานจะมีประชากรเพิ่มมากขึ้น สภาพถนนและจำนวนที่มีอยู่จะไม่พอเพียงกับความต้องการ จะเกิดความแออัดคับคั่งทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 212 เป็นถนนผ่านย่านใจกลางเมืองมุกดาหารที่จะผ่านไปยังอำเภอต่าง ๆ และจังหวัดอื่น ๆ ได้ เป็นทางหลวงแผ่นดินสายหลักของเมือง มีรถขนาดใหญ่ที่มีความเร็วสูงผ่าน นับว่าไม่เหมาะสมกับถนนที่อยู่ใจกลางชุมชนเมือง จึงควรมีการตัดถนนเพิ่มเติมภายนอกเพื่อแบ่งเบาการจราจรและ กันรถยนต์บรรทุกขนาดใหญ่ที่ไม่จำเป็นต้องผ่านเข้ามาในชุมชนเมือง และระบบถนนยังขาดการ เชื่อมต่อระหว่างถนนสายหลัก ควรตัดถนนให้ครบเป็นวงรอบและเป็นการรองรับการก่อสร้าง สะพานมิตรภาพ

ประโยชน์ของสะพานมิตรภาพแห่งที่ 2 มีส่วนช่วยให้ระบบเศรษฐกิจของจังหวัด มุกดาหารมีการขยายตัวทำให้ประชากรมีรายได้เพิ่มขึ้นนั้น ได้ส่งผลให้ปริมาณการจราจรในจังหวัด มุกดาหารมีความหนาแน่นมากขึ้น เนื่องจากประชากรมีรายได้สูง ทำให้มีความสามารถซื้อยานพาหนะ ประกอบกับการขนส่งสินค้าและผู้โดยสารระหว่างจังหวัดมุกดาหารกับแขวงสะหวันนะเขต โดยใช้สะพานมิตรภาพและด่านตรวจคนเข้าเมือง (ด่านดันโพธิ์) เป็นทางผ่าน นับวันจะมีปริมาณเพิ่มมากขึ้น

แสดงให้เห็นว่า โครงการก่อสร้างสะพานมิตรภาพเชื่อมระหว่างจังหวัดมุกดาหาร - แขวงสะหวันนะเขต เป็นการเริ่มการพัฒนาการคมนาคมขนส่ง ที่สำคัญของประเทศยังกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาและก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงระบบโครงข่ายการคมนาคมขนส่ง ทั้งในเขตชุมชนพื้นที่โดยรอบและเป็นตัวชี้นำรูปแบบทิศทางการเติบโตของเมือง ซึ่งอาจจะส่งผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินตามมา

การก่อสร้างสะพานมิตรภาพแห่งที่ 2 เชื่อมระหว่างจังหวัดมุกดาหารกับแขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาวเป็นการพัฒนาโครงข่ายการคมนาคมขนส่งของไทยประเทศเพื่อนบ้าน อีกทั้งยังเป็นปัจจัยสำคัญในการเปิดประตูการค้าไปสู่ภูมิภาคอินโดจีน นอกจากนี้สะพานดังกล่าวยังเป็นตัวกระตุ้น เพื่อเร่งการพัฒนาโครงข่ายการคมนาคมขนส่ง เพื่อที่จะให้การขนส่งผลผลิตหรือสินค้าต่าง ๆ ได้อย่างสะดวกรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะโครงการขยายผิวจราจร 4 ช่องทาง เพื่อเชื่อมโยงกับประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคนี้ ประกอบด้วยไทย ลาว พม่า เวียดนาม กัมพูชา และมณฑลยูนนานทางตอนใต้ของจีน คาดว่าในระยะยาวเมื่อโครงการพัฒนาโครงข่ายถนนและการก่อสร้างสะพานมิตรภาพสำเร็จ จะช่วยให้ประเทศที่มีทรัพยากรธรรมชาติและปัจจัยเอื้อต่อการพัฒนาอยู่ในตำแหน่งยุทธศาสตร์ ภายในระบบโครงข่ายการคมนาคมขนส่งระหว่างประเทศ ดังนั้นการก่อสร้างสะพานมิตรภาพแห่งที่ 2 จึงนับเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาการคมนาคมทางถนน รวมทั้งทางรถไฟสายบัวใหญ่ - มุกดาหารที่จะมีขึ้นในอนาคต

แรงกระตุ้นจากสะพานมิตรภาพแห่งที่ 2 จะก่อให้เกิดการพัฒนาโครงข่ายการคมนาคมและการขนส่ง เพื่อจะเชื่อมประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคนี้ แสดงให้เห็นถึงการเปิดประเทศและเป็นตัวเร่งในการพัฒนาประเทศ ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ในระดับท้องถิ่นและระดับภาค

การขนส่งสินค้า การจัดระเบียบการขนส่งสินค้า แบ่งตามลักษณะใบอนุญาตรถบรรทุก ประกอบด้วยรถบรรทุกสาธารณะ บริการขนส่งทั่วไป แยกออกได้เป็น การขนส่งเฉพาะบริเวณตัวเมืองและสัมปทานการขนส่งทางไกลในเส้นทางระหว่างเมืองที่กำหนด ส่วนใบอนุญาตอีกประเภท ได้แก่รถบรรทุกส่วนตัว ซึ่งกำหนดให้ดำเนินการขนส่งเฉพาะสินค้าของบริษัทเท่านั้น

การขนส่งในจังหวัดมุกดาหาร แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะคือ การขนส่งผลผลิต จากท้องไร่สู่ตลาด หรือโรงงานแปรรูปผลผลิตขั้นต้น ซึ่งมักจะแปรรูปตามฤดูกาลและการขนส่งสินค้าอุปโภค - บริโภค รวมทั้งสินค้าอื่น ๆ จากกรุงเทพมหานครมายังจังหวัดมุกดาหาร สินค้าประเภทนี้ นอกจากจะใช้ภายในจังหวัดมุกดาหารแล้ว บางส่วนยังได้ส่งผ่านแดนไปยังเมืองกันตหะบุรี แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ซึ่งอยู่ฝั่งตรงข้ามกับเทศบาลเมืองมุกดาหาร การขนส่งสินค้าผ่านแดนนี้มีการทำสัญญาล่วงหน้าและส่งมอบเป็นงวด ๆ จึงมิได้ต้องการโรงเก็บสินค้า หรือการกองสินค้าแต่อย่างใด เนื่องจากสินค้าได้บรรทุกเต็มระวางรถบรรทุก ส่งตรงจากกรุง

เทพฯ โดยเหตุที่แพขนานยนต์มิได้เตรียมที่จอดรถบรรทุกไว้อย่างเพียงพอ ทำให้การจราจรลุดกักเล็กน้อย เนื่องจากรถบรรทุกจอดรอพิธีการที่ด่านศุลกากร

การขนส่งในปัจจุบัน ประกอบด้วย

<p>ถนนสายประธาน เชื่อม โขงศูนย์กลางหลักกับชุมชนศูนย์กลางหลัก จังหวัดอื่น ๆ และชุมชนศูนย์กลางรองภายใน จังหวัด</p>	<p>ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 212 (เชื่อมด้านทิศใต้ อ.เมืองมุกดาหาร-อ.นิคมคำสร้อย จ.มุกดาหาร - อ.เลิงนกทา จ.ยโสธร จ.อุบลราช- ธานี) (เชื่อมด้านทิศเหนือ อ.เมืองมุกดาหาร - อ.พระธาตุ จ. นครพนม)</p>
<p>ถนนสายหลัก เชื่อม โขงชุมชนศูนย์กลางหลักกับชุมชนศูนย์กลาง รอง</p>	<p>ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 2042 (เชื่อม อ.เมืองมุกดาหาร - อ.คำชะอี - อ.หนองสูง - อ.กุฉินารายณ์ จ. กาฬสินธุ์) ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 2034 (เชื่อม อ.เมืองมุกดาหาร - อ.คอนताल)</p>
<p>ถนนสายรอง เชื่อม โขงสายประธานกับสายหลัก</p>	<p>ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2029 (เชื่อมทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 212 กับทางหลวง แผ่นดิน หมายเลข 2034) ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 2104 (เชื่อมทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2042 กับ อ.คง หลวง จ.มุกดาหาร) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2370 (เชื่อม อ.หนองสูง - อ.นิคมคำสร้อย จ.มุกดาหาร) ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 2277 (เชื่อม อ. คอนताल จ. มุกดาหาร - อ. เลิงนกทา จ.ยโสธร)</p>

การขนส่งทางน้ำ

มีแม่น้ำโขงเป็นเส้นทางคมนาคมที่สำคัญที่สุดของจังหวัดมุกดาหารเพียงสายเดียว เส้นทางคมนาคมส่วนใหญ่จะใช้ในการข้ามฟาก จากอำเภอเมืองตรงด่านต้นโพธิ์ส่วนอำเภอคอนताल และอำเภอหว้านใหญ่ จังหวัดมุกดาหาร ไปยังฝั่งตรงข้ามซึ่งเป็นประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีการใช้บ้างในการคมนาคมระหว่างหมู่บ้านต่าง ๆ ในเขตอำเภอที่ติดกับแม่น้ำโขง โดยจังหวัดมุกดาหารมีท่าเทียบเรือ เพื่อการส่งสินค้าระหว่างไทยกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จำนวน 1 ท่า ตั้งอยู่ที่บ้านนา ตำบลมุกดาหาร อำเภอเมืองมุกดาหาร (แพขนานยนต์) และท่าเรือโดยสารข้ามฟากของประชากรทั้ง 2 ประเทศจำนวน 1 ท่า ตั้งอยู่ที่ถนนสำราญชายโขง

(ด่านตันโพธิ์) อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร โดยทำเทียบเรือดังกล่าว จะมีบริษัทนำเที่ยว มาเปิดบริการการท่องเที่ยว สำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดมีความประสงค์จะเดินทางข้ามฟากไป เที่ยวประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ปัญหาการขนส่งสินค้า

- 1) การขนส่งสินค้ายังต้องใช้แพขนานยนต์ ซึ่งไม่คล่องตัวเท่าที่ควร หากมีสะพานเชื่อมระหว่างจังหวัดมุกดาหาร - แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาวจะทำให้การขนส่งสินค้าสะดวกยิ่งขึ้น
- 2) การจอดรอของรถบรรทุกที่แพขนานยนต์ไม่มีที่จอด ทำให้เกิดปัญหาหรืออุบัติเหตุในการจราจร
- 3) การลักลอบนำเข้า - ส่งออกสินค้า โดยส่วนใหญ่เป็นสินค้าอุปโภค - บริโภค

ทางอากาศ

จังหวัดมุกดาหารยังไม่มีสนามบินในจังหวัด สำหรับผู้ที่มีความประสงค์จะใช้บริการของสายการบินไทยเพื่อเดินทางเข้าสู่จังหวัดมุกดาหาร ก็สามารถใช้บริการของสายการบินได้ โดยนั่งเครื่องบินที่จังหวัดอุบลราชธานีทางหนึ่ง และลงที่จังหวัดสกลนครอีกทางหนึ่ง แล้วเดินทางต่อโดยใช้รถโดยสารประจำทางมายังจังหวัดมุกดาหาร ในส่วนของจังหวัดมุกดาหารก็มีหน่วยบริการของสายการบินไทย มาให้บริการจับจองเที่ยวบินได้ โดยทางบริษัทจะใช้รถยนต์นำผู้โดยสารที่สั่งจองเที่ยวบินจากจังหวัดมุกดาหารมาส่งขึ้นเครื่องบินที่สนามบินจังหวัดอุบลราชธานีและจังหวัดสกลนคร

การคมนาคมส่งของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาวเป็นแขวงที่มีความสำคัญเป็นอันดับ 2 รองจากเวียงจันทน์ และเป็นแหล่งศูนย์กลางของประเทศลาวทางตอนใต้ ดังนั้นสินค้าที่มาถึงแขวงสะหวันนะเขตจะสามารถกระจายสินค้าไปยังตอนใต้และตอนเหนือได้

แขวงสะหวันนะเขต สปป.ลาวสามารถรับสินค้ามาจากกรุงเทพฯ ได้พร้อมกับจังหวัดมุกดาหารจะเสียเวลาก็เฉพาะในเรื่องของพิธีการผ่านแดนเท่านั้น และได้ทำพิธีเปิดด่านตรวจคนเข้าเมือง (ด่านสากล) เมื่อวันที่ 25 มกราคม 2537 ในอนาคตแขวงสะหวันนะเขตและ สปป. ลาวจะได้รับสินค้านำเข้าไม่ต่างอะไรกับจังหวัดมุกดาหาร นอกจากนี้ในแขวงสะหวันนะเขตยังเป็นที่ตั้งของสถานกงสุลของประเทศเวียดนามและยังมีศูนย์การค้า ซึ่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนจีนได้มาดำเนินการอยู่

ระบบทางหลวงของแขวงสวันเขต สปป. ลาวประกอบด้วยทางหลวงหมายเลข 9 เชื่อมโยงระหว่างชายแดนลาวกับเมืองกวางตรี ประเทศเวียดนาม ซึ่งเป็นเส้นทางสำคัญที่สุดในการลำเลียงเครื่องอุปโภค - บริโภคและสินค้าต่าง ๆ ไปยังเวียดนามและเมืองกวางตรี เส้นทางดังกล่าวยังสามารถขนส่งสินค้าไปยังเมืองคานังได้ ซึ่งเป็นเมืองที่มีที่ตั้งอยู่กลางประเทศเวียดนาม ทำให้กระจายสินค้าไปสู่ภาคเหนือและภาคใต้ของเวียดนามได้เหมาะสม และขนส่งสินค้ามายังประเทศไทย ทำให้เป็นการประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย

ทางหลวงหมายเลข 9 เป็นทางหลวงเส้นหลักของแขวงสวันเขต สปป. ลาวเชื่อมระหว่างทางหลวงหมายเลข 11 ไปท่าแขก แขวงคำม่วน (อยู่ตรงกับจังหวัดนครพนม ประเทศไทย) และถึงเมืองเวียงจันทน์ สปป. ลาวระยะทาง 470 กิโลเมตร

ทางหลวงหมายเลข 13 ทางด้านทิศใต้ของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ไปเชื่อมเป็นปากเซ

แขวงจำปาสัก (ตรงข้ามกับจังหวัดอุบลราชธานี ประเทศไทย) เป็นระยะทาง 250 กิโลเมตร ไปทางทิศตะวันออกก็จะถึงแขวงสาละวัน สปป. ลาวซึ่งเป็นเมืองที่มีทรัพยากรป่าไม้และแร่ธาตุเป็นจำนวนมาก และไปทางด้านทิศใต้ไปถึงประเทศกัมพูชา

ทางหลวงหมายเลข 9 เชื่อมระหว่างเมือง

แขวงสะหวันนะเขต	-	ลาวบาว (เวียดนาม)	= 250 กิโลเมตร
ลาวบาว	-	เมืองเว้ (เวียดนาม)	= 190 กิโลเมตร
เมืองเว้	-	คานัง (เวียดนาม)	= 102 กิโลเมตร
		รวมระยะทาง	= 542 กิโลเมตร

ทางหลวงหมายเลข 11

นครเวียงจันทน์	-	แขวงสะหวันนะเขต	= 470 กิโลเมตร
----------------	---	-----------------	----------------

ทางหลวงหมายเลข 13

แขวงสะหวันนะเขต	-	ปากเซ แขวงจำปาสัก	= 250 กิโลเมตร
-----------------	---	-------------------	----------------

ทางหลวงหมายเลข 23

ทางด้านเหนือเชื่อมระหว่างแขวงสะหวันนะเขต กับแขวงคำม่วนทางด้านทิศใต้เชื่อมระหว่างแขวงสะหวันนะเขตกับแขวงสาละวัน

ทางอากาศ

แขวงสะหวันนะเขตมีสนามบินขนาดใหญ่ ซึ่งอาจพัฒนาเป็นสนามบินนานาชาติได้

5.2.2 ด้านเศรษฐกิจ

โครงการพัฒนาเศรษฐกิจและการพัฒนาพื้นที่ในจังหวัดมุกดาหาร จะมีผลถึงการพัฒนาชุมชนเมือง ควรต้องมีเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนมุกดาหาร พื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนเมืองมุกดาหารมีขอบเขตดังนี้

1. อำเภอเมืองมุกดาหาร	ทุกตำบล
2. อำเภอหว้านใหญ่	ทุกตำบล
3. อำเภอกำชะอี	6 ตำบล คือตำบลน้ำเที่ยง หนองเอียน บ้านซ่ง สร้างตอคำบก และคำชะอี
4. อำเภอนิคมน้ำอ้อย	4 ตำบล คือตำบลกกแดง หนองแวง นากอก และนิคมคำสร้อย
5. อำเภอหนองสูง	2 ตำบล คือตำบลหนองสูง ภูวง
6. อำเภอดอนตาล	3 ตำบล คือตำบลบ้านแก้ง โพธิ์ไทรและ ดอนตาล

กำหนดเขตย่อยของเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน

1. เขตย่อยปลอดภาษีการค้า (Duty free area) เช่นร้านค้าปลอดภาษี(Duty free shop)
2. เขตย่อยปลอดภาษีการท่องเที่ยว
3. เขตส่งเสริมอุตสาหกรรมส่งออก(กำหนดพื้นที่ตามแผนการใช้ที่ดิน (Land use plan) ของกรมการผังเมือง กระทรวงมหาดไทย ซึ่งได้ศึกษาไว้และกำหนดเป็นแนวทางในการพัฒนาชุมชนเมืองมุกดาหารในอนาคต
4. เขตที่ตั้งโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อส่งเสริมเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน เช่น สนามบิน สถานีรถไฟ โรงพยาบาล มหาวิทยาลัยและสถานฝึกอาชีพ

โครงสร้างพื้นฐานเพื่อการค้าและการลงทุน เช่น โรงพักและแยกสินค้า คลังสินค้าที่ตั้งตู้บรรจุทุกสินค้า (Container Yard)

การพัฒนากิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้ จะมีผลต่อการพัฒนาชุมชนบริเวณโครงการและพื้นที่โดยรอบในด้านของการเป็นพื้นที่ที่รองรับการพัฒนาที่จะเกิดขึ้น อันจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงใน

ด้านการใช้ประโยชน์ในพื้นที่และการพัฒนากิจกรรมต่าง ๆ ที่มีผลต่อบทบาทของชุมชนและการขยายตัวของชุมชน

ชุมชนเมืองมุกดาหาร ปัจจุบันชุมชนเมืองมุกดาหารมีฐานะเป็นเทศบาลเมืองมุกดาหาร มีประชากรปี พ.ศ. 2539 มีจำนวนประมาณ 34,347 คน กิจกรรมการค้าและบริการเป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่สำคัญที่สุดของชุมชน สถานธรรมาภิบาลการค้ารวมตัวกันเป็นย่านการค้า 2 บริเวณใหญ่ ๆ ชุมชนเดิมชายฝั่งแม่น้ำโขง และบริเวณเมืองใหม่รอบตลาดสดสุขภาพีบาลกับกระจายตัวตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2029 อุตสาหกรรมกระจายตัวอยู่ตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลขแผ่นดินหมายเลข 212 และบริเวณทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2042 ตัดกันเป็นอุตสาหกรรมคลังสินค้าโรงสีข้าวและผลิตภัณฑ์วัสดุก่อสร้าง กรมการผังเมืองได้วางผังเมืองครอบคลุมพื้นที่เขตเทศบาลมีพื้นที่ 35 ตารางกิโลเมตร กำหนดเป้าหมายสำคัญที่สนับสนุนการค้าชายแดนระหว่างประเทศ ศูนย์กลางการท่องเที่ยว ศูนย์กลางหลักการบริหารราชการ ศูนย์กลางการคมนาคมเชื่อมโยงกลุ่มประเทศอินโดจีน

การเชื่อมโยงชุมชนเมืองกับสะพานมิตรภาพข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ 2 โดยทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 212 เป็นเส้นทางสายสำคัญในการขนส่งสินค้าผ่านกลางชุมชนเมืองมุกดาหาร มีระยะห่างระหว่างที่ตั้งสะพานมิตรภาพประมาณ 5 กิโลเมตร จากทางเลือกที่ 1 และประมาณ 22 กิโลเมตร จากทางเลือกที่ 2

ชุมชนเมืองคำชะอี ปัจจุบันชุมชนเมืองคำชะอีมีฐานะเป็นสุขาภิบาลคำชะอี มีประชากรในปี พ.ศ. 2539 ประมาณ 4,225 คน ประกอบอาชีพการเกษตรเป็นหลัก เช่น ทำนา ทำไร่ ไม้ผล ไม้ยืนต้น เป็นชุมชนศูนย์กลางระดับอำเภอ มีบทบาทด้านการบริการขั้นพื้นฐานทางการศึกษา การบริการ ชุมชนศูนย์กลางการเกษตร เป็นชุมชนสุขาภิบาลขนาดพื้นที่ 2.75 ตารางกิโลเมตร กรมการผังเมืองกระทรวงมหาดไทยได้วางผังพัฒนาชุมชนสุขาภิบาลคำชะอีครอบคลุมบริเวณสุขาภิบาลทั้งหมด

การเชื่อมโยงกับสะพานมิตรภาพข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ 2 โดยทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2042 เชื่อมต่อกับทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 212 เป็นเส้นทางสายสำคัญในการขนส่งสินค้ามาชุมชนเมืองมุกดาหารและการขนส่งสินค้ามากรุงเทพมหานคร โดยมีระยะทางห่างจากที่ตั้งสะพานมิตรภาพประมาณ 40 กิโลเมตรจากทางเลือกที่ 1 และประมาณ 57 กิโลเมตรจากทางเลือกที่ 2

ชุมชนเมืองคอนตาล ปัจจุบันชุมชนเมืองคอนตาลมีฐานะเป็นสุขาภิบาลคอนตาล มีประชากรในปี พ.ศ. 2539 มีจำนวน 4,380 คน ประกอบอาชีพการเกษตรเป็นหลัก เช่น ทำนา ทำสวน ทำไร่ อุตสาหกรรม โรงสีข้าว และโรงงานผลิตอาหาร เป็นชุมชนศูนย์กลางระดับอำเภอ มีบทบาทการบริการขั้นพื้นฐาน ชุมชนศูนย์กลางทางวิชาการ การท่องเที่ยว การเกษตร เป็นชุมชน

สุขาภิบาลขนาดพื้นที่ 4.50 ตารางกิโลเมตร กรมการผังเมือง กระทรวงมหาดไทย ได้ทำการวางแผนพัฒนาชุมชนสุขาภิบาลคอนตาล โดยวางแผนผังครอบคลุมบริเวณสุขาภิบาลทั้งหมด

การเชื่อมโยงกับสะพานมิตรภาพข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ 2 โดยทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2034 โดยผ่านบริเวณกลางเมืองมุกดาหาร เชื่อมกับทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2029 และทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 212 เป็นเส้นทางในการขนส่งสินค้ามายังชุมชนเมืองมุกดาหาร โดยมีระยะทางห่างจากที่ตั้งสะพานมิตรภาพประมาณ 38 กิโลเมตร จากทางเลือกที่ 1 และประมาณ 55 กิโลเมตร จากทางเลือกที่ 2

ชุมชนเมืองนิคมคำสร้อย ปัจจุบันชุมชนเมืองนิคมคำสร้อยมีฐานะเป็นสุขาภิบาลนิคมคำสร้อย มีประชากรในปี พ.ศ. 2539 จำนวน 8,815 คน ประกอบอาชีพทางการเกษตรเป็นสำคัญ เช่น ทำนา ทำไร่ เป็นชุมชนศูนย์กลางระดับอำเภอ มีบทบาทการบริการขั้นพื้นฐานเป็นศูนย์กลางรองด้านการค้า การบริการการท่องเที่ยว การคมนาคม เป็นชุมชนสุขาภิบาลมีขนาดพื้นที่ 13.00 ตารางกิโลเมตร กรมการผังเมืองกระทรวงมหาดไทยได้ทำการวางแผนพัฒนาชุมชนสุขาภิบาลนิคมคำสร้อย โดยควบคุมทั้งสุขาภิบาล

การเชื่อมโยงกับสะพานมิตรภาพข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ 2 โดยทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 212 เป็นเส้นทางสายสำคัญในการขนส่งสินค้าชุมชนเมืองมุกดาหาร หรือการขนส่งสินค้ามากรุงเทพมหานคร โดยมีระยะห่างจากที่ตั้งสะพานมิตรภาพประมาณ 35 กิโลเมตร จากทางเลือกที่ 1 และประมาณ 49 กิโลเมตร จากทางเลือกที่ 2

อำเภอคลองหลวง ปัจจุบันเป็นอำเภอไม่มีชุมชนเมืองในระดับเทศบาลหรือสุขาภิบาล ที่เป็นฐานรองรับการพัฒนาและกระจายบริการพื้นที่รอบนอก มีประชากรอยู่อาศัยในปี พ.ศ. 2539 จำนวน 32,991 คน ประกอบอาชีพการเกษตรเป็นหลัก เช่น การทำนา ทำไร่ เป็นชุมชนศูนย์กลางระดับอำเภอ มีบทบาทการบริการขั้นพื้นฐานด้านการท่องเที่ยว มีขนาดพื้นที่ทั้งอำเภอ 1,067.16 ตารางกิโลเมตร

การเชื่อมโยงกับสะพานมิตรภาพ ข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ 2 โดยทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 212 เชื่อมกับทางหลวงแผ่นดิน 2104 โดยมีระยะทางห่างจากที่ตั้งสะพานมิตรภาพประมาณ 45 กิโลเมตร จากทางเลือกที่ 1 และประมาณ 28 กิโลเมตร จากทางเลือกที่ 2

อำเภอห้วยน้ำใหญ่ ปัจจุบันเป็นอำเภอไม่มีชุมชนเมืองในระดับเทศบาลหรือสุขาภิบาล แต่จัดอยู่ในเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน เป็นพื้นที่รองรับการพัฒนาและกระจายการบริการ มีประชากรอยู่อาศัยในปี พ.ศ. 2539 จำนวน 18,137 คน ประกอบอาชีพการเกษตรเป็นหลัก เช่น ทำนา ทำไร่ เป็นชุมชนศูนย์กลางระดับอำเภอและมีขนาดพื้นที่ทั้งอำเภอ 83 ตารางกิโลเมตร

การเชื่อมโยงกับสะพานมิตรภาพ ข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ 2 โดยทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 212 หรือถนน รพช. หมายเลข 3070 และถนน รพช. 4012 โดยมีระยะทางห่างจากที่ตั้งสะพานมิตรภาพประมาณ 25 กิโลเมตร จากทางเลือกที่ 1 และประมาณ 8 กิโลเมตรจากทางเลือกที่ 2

อำเภอหนองสูง ปัจจุบันเป็นอำเภอไม่มีชุมชนเมืองในระดับเทศบาลหรือสุขาภิบาล แต่จัดอยู่ในเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน เป็นพื้นที่ที่รองรับการพัฒนา มีประชากรในปี พ.ศ. 2539 จำนวน 20,990 คน ประกอบอาชีพทางการเกษตรเป็นหลัก เช่น การทำนา ทำไร่ เป็นชุมชนศูนย์กลางระดับอำเภอและมีขนาดพื้นที่ทั้งอำเภอ 410.00 ตารางกิโลเมตร

การเชื่อมโยงกับสะพานมิตรภาพ ข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ 2 โดยทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2042 เชื่อมต่อกับทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 212 เป็นเส้นทางสายสำคัญในการขนส่งสินค้าสู่ชุมชนเมืองมุกดาหาร โดยมีระยะทางห่างจากที่ตั้งสะพานมิตรภาพ ประมาณ 54 กิโลเมตร จากทางเลือกที่ 1 และประมาณ 71 กิโลเมตรจากทางเลือกที่ 2

ระบบสาธารณูปโภค จากการทำมีการก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ 2 ใช้เป็นศูนย์กลางในการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศ ส่งผลให้เทศบาลเมืองมุกดาหารมีความเจริญในด้านกายภาพ และเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว มีประชากรเพิ่มขึ้น ซึ่งจะไม่สัมพันธ์กับการพัฒนาทางด้านการบริการสาธารณะ โดยปัจจุบันเทศบาลเมืองมุกดาหารกำลังประสบปัญหา มีรายละเอียดดังนี้

ปัญหาการขาดแคลนน้ำประปา การประปามุกดาหารมีระบบน้ำประปาจากน้ำผิวดิน โดยมีแหล่งน้ำดิบ คือแม่น้ำโขงตั้งอยู่ที่ถนนมุกดาหาร - คำชะอี หรือทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2042 บนเนื้อที่ 22 ไร่ ปัจจุบันมีขนาดกำลังผลิต 480 ลบ.ม/ชม. กำลังผลิตปัจจุบันการประปามุกดาหารให้การบริการจ่ายน้ำให้ชุมชนได้เพียงพอ และการประปาภูมิภาคมีแผนการขยายกำลังผลิตเพิ่มเติมเพื่อรองรับผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการที่เศรษฐกิจของเมืองขยายตัวอย่างรวดเร็ว จากภาวะการขนส่งสินค้าการท่องเที่ยวได้สะดวกรวดเร็ว ส่งผลให้มีประชากรเข้าอยู่อาศัยเพิ่มมากขึ้น อีกทั้งกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้น้ำประปาเพิ่มขึ้น จากแหล่งอุตสาหกรรม และคลังสินค้าไฟฟ้า, โทรศัพท์ในปัจจุบันควรมีแผนการขยายกำลังการผลิตเพิ่มขึ้น เพื่อรองรับผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการที่เศรษฐกิจของเมืองขยายตัวอย่างรวดเร็ว จากภาวะการติดต่อการค้าระหว่างประเทศ และจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้น แหล่งอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นและด้านการท่องเที่ยว

ระบบรวบรวมและการกำจัดขยะมูลฝอย เทศบาลเมืองมุกดาหาร ภายใต้นโยบายขยะ การขนขยะ และงานรักษาความสะอาด มีรถจัดเก็บทั้งหมด 7 คัน มีเจ้าหน้าที่ 3 คน แบ่งเขตการรับผิดชอบในการจัดเก็บขยะของรถจำนวน 6 เที่ยว ครอบคลุมพื้นที่ให้บริการ 15 ตร. กม. ควรปรับปรุงเส้นทางรถเก็บขยะและควรมีแผนการขยายกำลังในการจัดเก็บเพื่อรองรับผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการก่อ

สร้างสะพานมิตรภาพแห่งที่ 2 จากที่เศรษฐกิจของเมืองขยายตัวอย่างรวดเร็วจากการเพิ่มขึ้นของประชากรและนักท่องเที่ยว

การใช้ที่ดิน ลักษณะทางกายภาพของพื้นที่ที่ตั้งสะพานมิตรภาพแห่งที่ 2 ทั้ง 2 แห่ง คือ ที่บ้านสงเปลือย ตำบลบางทรายใหญ่ อำเภอเมืองมุกดาหาร และรอยต่อระหว่างบ้านพาลูกา ตำบลชะโนดกับบ้านทรายทอง ตำบลบางทรายน้อย อำเภอหว้านใหญ่ โดยลักษณะภาพรวมการประเมินศักยภาพในการพัฒนาของแต่ละพื้นที่ทางกายภาพ เช่น สมรรถนะดิน อุทกวิทยาและโครงสร้างพื้นฐานทางการผลิต แบ่งพื้นที่จังหวัดมุกดาหารเป็น 4 บริเวณพื้นที่ที่ตั้งสะพานมิตรภาพทั้ง 2 แห่งตั้งอยู่บริเวณ บริเวณที่ 1 พื้นที่ที่มีศักยภาพในการพัฒนาสูง ได้พื้นที่ราบริมฝั่งแม่น้ำโขง เป็นพื้นที่นับว่ามีสมรรถนะดินสูงที่สุดของจังหวัด และยังได้รับน้ำจากโครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้า ทำให้สามารถเพาะปลูกได้ในฤดูแล้ง พื้นที่ส่วนใหญ่ใช้ในการทำนา ทำการประมงริมแม่น้ำโขง และการปลูกพืชบนชายฝั่งในช่วงเวลาน้ำลด การคมนาคมสะดวกมีถนน รพช. หมายเลข 4012 และถนน รพช. หมายเลข 3070 เป็นเส้นทางเลียบริมแม่น้ำโขงโดยตลอด และทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 212 เป็นถนนสายหลักของการขนส่งสินค้าต่าง ๆ

สภาพแวดล้อมและธรรมชาติ ในขณะที่สะพานมิตรภาพแห่งที่ 2 ได้ส่งผลดีต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจ อาจทำให้เกิดปัญหาเป็นผลกระทบทางตรงต่อสภาพแวดล้อมตามมามากมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นพิษที่จะค่อย ๆ ทวีความรุนแรงขึ้น อันเป็นผลมาจากการเพิ่มขึ้นของประชากร และการเพิ่มขึ้นของยานพาหนะจะก่อให้เกิดปัญหาฝุ่นและเสียงรบกวน เนื่องจากสภาพภูมิประเทศ สภาพหมู่บ้าน และตำบลในพื้นที่ที่ตั้งของสะพานมิตรภาพทั้ง 2 แห่งเป็นพื้นที่ที่มีสภาพเป็นชนบทในการทำเกษตรกรรม ยังไม่ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควร รวมทั้งปัญหาที่เกิดขึ้นจากปริมาณขยะมูลฝอยที่จะเพิ่มสูงขึ้น ปัญหาน้ำท่วมขังในพื้นที่เขตชุมชนเมืองอันเนื่องมาจากการระบายน้ำเสียลงสู่ที่ระบายน้ำ และแหล่งน้ำธรรมชาติ เช่น ห้วยมุก ห้วยแซ่ และแม่น้ำโขงก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพน้ำในแม่น้ำโขง ซึ่งใช้เป็นแหล่งน้ำดิบของการประปา

ปัจจุบันเทศบาลเมืองมุกดาหารยังไม่มีerkก่อสร้างโรงบำบัดน้ำเสีย ทำให้ในช่วงฤดูแล้งน้ำเสีย ทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น ซึ่งปัญหาการขาดระบบการบำบัดน้ำเสีย เป็นปัญหาหนึ่งที่จะได้รับการแก้ไขเร่งด่วน

ในเขตเทศบาลเมืองมุกดาหาร มีพื้นที่ที่ประสบปัญหาน้ำท่วมประจำคือตามแนวถนนด้านที่ด้านที่ติดกับห้วยมุกและห้วยแซ่

ระบบการกำจัดขยะมูลฝอยที่จะเกิดขึ้น หรือที่เกิดขึ้นในปัจจุบันยังไม่ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาลก่อให้เกิดกลิ่นเหม็น มีแมลงวันและอาจจะเป็นผลกระทบต่อแหล่งน้ำใต้ดิน

ผลกระทบเกิดจากการจราจรติดขัด เนื่องจากระบบรถทุกที่มีการขนส่งวัตถุและ การเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรที่ตามมาจากการก่อสร้างสะพานมิตรภาพ ทำให้เกิดแหล่งงานการขนส่ง ตามถนนสายหลักของเมือง คือทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 212 ผ่านย่านธุรกิจการค้า ทำให้มี ปริมาณการจราจรสูง โดยเฉพาะชั่วโมงเร่งด่วน

เมื่อพิจารณาปริมาณการจราจรในช่วงปี พ.ศ. 2533 ปริมาณการจราจรบนถนนสายต่าง ๆ ยังมีปริมาณไม่มากนัก ยกเว้นถนนสายหลักของเมือง คือทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2029 (ถนนชยา งกูร) ช่วงสี่แยกเมืองใหม่ เข้าสู่ตัวเมืองจะมีปริมาณการจราจรประมาณ 23,300 คัน/วัน ซึ่งนับว่าสูง กว่าเส้นทางอื่น ๆ ภายในเขตชุมชนเมือง ยานพาหนะที่ใช้เส้นทางจะวิ่งปะปนทั้งรถขนาดเล็กและรถ ขนาดใหญ่ ประกอบสภาพผิวจราจรค่อนข้างแคบ มีเพียง 2 ช่องทางจราจรเท่านั้น สำหรับปริมาณ การจราจรถนนสายสำคัญในย่านใจกลางเมืองเฉลี่ยตลอดวันได้แก่ ถนนสองนางสถิตย์และถนนวิวิธสุ รการ ประมาณ 1,000 คัน/วัน ถนนสมุทรศักดิ์คาร์กีย์ 9,200 คัน/วัน ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2042 (มุกดาหาร - คำชะอี) 3,200 คัน/วัน ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2034 (มุกดาหาร - คอนตาล) 4,300 คัน/วัน ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 212 (มุกดาหาร-อุบลราชธานี) 6,400 คัน/วัน และทาง หลวงแผ่นดินหมายเลข 212 (มุกดาหาร - อ.ธาตุพนม จ.นครพนม) 4,500 คัน/วัน

ปริมาณการจราจรในช่วงปี พ.ศ. 2539 ปริมาณการจราจรบนถนนสายต่าง ๆ ดังนี้ ทาง หลวงแผ่นดินหมายเลข 2029 เข้าสู่เมือง มีปริมาณการจราจรประมาณ 19,646 คัน/วัน ทางหลวง แผ่นดินหมายเลข 2042 ประมาณ 8,145 คัน/วัน ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2034 ประมาณ 7,238 คัน/วัน ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 8,637 คัน/วัน

ปัญหาปริมาณการจราจรที่จะเพิ่มมากขึ้นในถนนสายต่าง ๆ ทั้งนี้เนื่องจากความต้องการ เดินทางเข้าสู่พื้นที่ศูนย์กลางเมือง อันเป็นแหล่งงานสำคัญ และศูนย์กลางการบริการในด้านต่าง ๆ ของชุมชนเมืองมุกดาหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในถนนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 212, 2042, 2029, 2034 ซึ่งเป็นถนนหลักใช้ในการติดต่อระหว่างชุมชนเมือง

ผลกระทบของโครงข่ายการคมนาคมการขนส่ง ที่มีต่อสภาพแวดล้อมของชุมชนเมือง มุกดาหาร คือสภาพการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินถูกเปลี่ยนแปลงไป โดยมีเส้นทางขนส่งเป็นตัว กระตุ้นให้เกิดความไม่เป็นระเบียบของการใช้ที่ดินและทำให้เกิดปัญหามลพิษด้วย เส้นทางถนน สายหลักทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 212 ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2042 ทางหลวงแผ่นดินหมาย เลข 2029 และทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2034 ผ่านบริเวณย่านธุรกิจการค้า ย่อมมีผลต่อการเปลี่ยน แปลงเขตชุมชนเมือง การมีถนนสายหลักที่เป็นทางหลวงแผ่นดินผ่านย่านใจกลางเมือง ทำให้ กิจกรรมที่เกิดขึ้นตามมาในระยะแรกนั้นจะเป็นโรงงานอุตสาหกรรม โกดังและคลังสินค้า ที่พัก

อาศัย จะขยายไปตามเส้นทางคมนาคม ทำให้เกิดการใช้ที่ดินที่สับสนเข้าไปแทนที่พื้นที่เกษตรกรรม

การพัฒนาโครงข่ายการขนส่งอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้มีการขยายตัวของการใช้ที่ดินอย่างไม่เป็นระเบียบ พื้นที่ปลูกสร้างของเมืองจะขยายตัวอย่างรวดเร็ว ไปตามอิทธิพลของถนนสายหลัก ซึ่งทำให้เกิดความขัดแย้งในด้านการใช้ที่ดินตามมาและก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสภาพแวดล้อมในเมือง ทำให้เกิดปัญหาการติดต่อระหว่างผู้ที่อยู่อาศัยในเขตชานเมืองและย่านพาณิชยกรรมบริการ เมื่อชุมชนเมืองมุกดาหารมีแหล่งงานดึงดูดให้ประชากรต่างถิ่นอพยพเข้ามาทำงานกันมาก ส่งผลให้เกิดความต้องการที่อยู่อาศัยมากขึ้น ซึ่งมักอาศัยรวมกลุ่มกันทำให้เกิดเป็นชุมชนแออัดที่มีความเสื่อมโทรมภายในพื้นที่เขตชุมชนเมืองมุกดาหาร มีจำนวนประชากรหนาแน่นมากขึ้น จากการที่มีการขนส่งมีประสิทธิภาพ โดยการก่อสร้างสะพานมิตรภาพแห่งที่ 2 ที่ดินที่เคยเป็นย่านพักอาศัยในเขตการตั้งถิ่นฐานดั้งเดิม ซึ่งมีวัด โรงเรียน บ้านเรือน ตลอดจนสถาปัตยกรรมเก่าแก่ที่มีคุณค่าจะถูกเปลี่ยนแปลงไป เป็นที่ดินเพื่อสร้างโรงงานอุตสาหกรรม โกดังสินค้า สำนักงาน อาคารพาณิชยกรรม ร้านค้า โรงแรม อาคารสูง จะทำให้เกิดปัญหาความขัดแย้งระหว่างการอนุรักษ์กับการพัฒนา โดยที่บ้านเรือน อาคารเก่าแก่ที่มีเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรมถูกบังคับขืนใจสภาพด้วยตึกสูง หรืออาคารพาณิชย์

จุดบริเวณที่ก่อสร้างสะพานมิตรภาพแห่งที่ 2 จะทำให้เกิดทางต่างระดับที่ขัดแย้งกับสภาพของชุมชนบริเวณใกล้เคียง พื้นที่ทำการเกษตรกรรมทางด้านเสียงดัง และอากาศเป็นพิษจากรถยนต์ การก่อสร้างสิ่งเชื่อมโยงใหม่ มักก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพการใช้ที่ดินซึ่งจะส่งผลไปถึงการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตประจำวันของประชากรและกิจกรรมการใช้ที่ดินบริเวณนั้นด้วย

ผลกระทบจากมลพิษทางอากาศ มลพิษในอากาศและฝุ่นละอองเป็นผลเสียที่เกิดขึ้นจากการขนส่งโดยตรงเป็นผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของประชากรในชุมชนเมืองมุกดาหาร และชุมชนบริเวณใกล้ที่ก่อสร้างสะพานมิตรภาพแห่งที่ 2 เป็นอย่างมาก โดยเฉพาะบริเวณที่อยู่อาศัยริมถนนสายหลัก เช่น ริมทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 212 ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2042 ทางหลวงหมายเลข 2029 และทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2034

แหล่งกำเนิดฝุ่นละอองและควันพิษในอากาศมักเกิดจากการขนส่ง จากระถยนต์ รถบรรทุกต่าง ๆ รถขนส่งผู้โดยสารและโรงงานอุตสาหกรรม ปัญหามลพิษทางอากาศสะท้อนให้เห็นถึงการพัฒนาการเข้าถึงการเติบโตอย่างรวดเร็ว และเติบโตอย่างไม่เป็นระบบ มุ่งอาศัยแต่ถนนสายหลัก ทำให้มีรถยนต์กระจุกตัวในเส้นทางถนนสายหลักมาก จนเกิดปัญหาการจราจรติดขัด

การท่องเที่ยว การเปิดใช้สะพานมิตรภาพแห่งที่ 2 จะส่งผลให้มีจำนวนนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาในจังหวัดมุกดาหารเพิ่มมากขึ้น ผลของการขยายตัวด้านการท่องเที่ยว จังหวัดมุกดาหารมีการลงทุนด้านการก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการด้านต่าง ๆ เกี่ยวเนื่องกับการท่องเที่ยว เพื่อรองรับจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มมากขึ้น เช่น การประกอบธุรกิจนำเที่ยว สถานที่พักผ่อนของนักท่องเที่ยว สวนอาหาร ตลอดจนการผลิตและจำหน่ายสินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึกต่าง ๆ

ตลาดอินโดจีน บริเวณริมแม่น้ำโขง เป็นย่านการค้าที่สำคัญ เป็นประตูการค้าของไทย ให้บริการในการจำหน่ายสินค้าไทย-ลาวและสินค้าต่างประเทศ หรือเป็นการค้าขายระหว่างลาวกับประเทศที่ 3 เพียงอาศัยผ่านประเทศไทยเท่านั้น โดยคู่ค้าที่สำคัญได้แก่ สิงคโปร์ ไต้หวัน ญี่ปุ่น อังกฤษ โปแลนด์ สวีเดน อินเดีย อินโดนีเซีย ฯลฯ ตลาดอินโดจีนเป็นแหล่งท่องเที่ยว และค้าขายสำคัญของเทศบาลเมืองมุกดาหาร ปัจจุบันมีปัญหาเรื่องการจราจรติดขัด บริเวณถนนตำรวจชายโขง มีสถานที่จอดรถไม่เพียงพอเนื่อง จากถนนแคบ

ท่าเรือ (ท่าข้ามด่านดันโพธิ์) ประกอบไปด้วยด่านตรวจคนเข้าเมืองมุกดาหารและจุดชมวิวกาศนิยาภพริมฝั่งแม่น้ำโขง ในบริเวณนี้ยังใช้เป็นการจัดประเพณีร่วมสองฝั่งโขงอีกด้วย ท่าเรือมีขนาดเล็กมีปัญหาการแออัดเวลาขึ้นและลงเรือยังไม่เพียงพอในการบริการให้ความสะดวกสบายแก่ผู้โดยสาร

การที่โครงการต่าง ๆ จะสามารถบรรลุวัตถุประสงค์โดยสมบูรณ์ได้ จะต้องมีการก่อสร้างสะพานมิตรภาพข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ 2 ขึ้น ที่จังหวัดมุกดาหารเพื่อเชื่อมต่อโครงการของรัฐบาลและเส้นทางเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศไทย และของกลุ่มประเทศอินโดจีนเข้าด้วยกัน เป็นการจับคู่อุปสรรคในการขนส่งสินค้าระหว่างกัน จะทำให้สามารถลดค่าใช้จ่ายในการขนส่งและรันระยะเวลาของการขนส่งได้ เนื่องจากปัจจุบันใช้แพขนานยนต์ หรือเรือเป็นพาหนะในการขนส่งสินค้าข้ามแม่น้ำโขง สะพานมิตรภาพแห่งที่ 2 จะอำนวยความสะดวกอย่างมหาศาลต่อการค้าระหว่างประเทศ และของประเทศไทยเมื่อเชื่อมกับโครงการพัฒนาของรัฐที่จะรองรับนโยบายและโครงการเป็นการวางแผนพัฒนาเพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับสภาพปัจจุบันและในอนาคต

5.3 ทางเลือกทำเลที่ตั้งโครงการก่อสร้างสะพานมิตรภาพแห่งที่ 2

5.3.1 แนวทางเลือกที่ 1

บ้านสงเปลือย ตำบลมุกดาหาร อำเภอเมืองมุกดาหาร เป็นแนวทางเลือกที่เป็นไปได้สูงและมีความเหมาะสมในช่วงปัจจุบัน เนื่องจากสภาพภูมิประเทศและที่ตั้งของสะพานมิตรภาพมีระยะห่างจากชุมชนเมืองมุกดาหาร ประมาณ 5 กิโลเมตร การเชื่อมโยงของพื้นที่เนื้อเมืองหรือสาธารณูปโภคและสาธารณูปการมีความต่อเนื่อง เหมาะกับสถานการณ์ในปัจจุบัน โครงการต่าง ๆ เช่น โครงการตัดถนนเลียยเมืองเพื่อรองรับสะพานมิตรภาพแห่งที่ 2 มีระยะทางไกล ทำให้ประหยัดเวลาในการขนส่งสินค้า และการท่องเที่ยวที่พัค เช่น โรงแรม มีระยะทางไม่ไกลนักเหมาะแก่การร่วมลงทุน การเจริญเติบโตของเมืองสอดคล้องกับการขยายตัวที่มีอยู่ในปัจจุบัน

ในปัจจุบันพบว่าโครงสร้างระบบคมนาคมมีเส้นทางที่มีศักยภาพในการขนส่งสินค้าได้แก่ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 212 เข้าสู่จังหวัดมุกดาหารและไปทางทิศเหนือไปจังหวัดนครพนมเป็นถนน 4 ช่องจราจรมีระยะห่างจากที่ตั้งสะพานมิตรภาพ ประมาณ 2 กิโลเมตร ทำให้ไม่ต้องใช้งบประมาณในถนนโครงการที่จะมาเชื่อมระบบถนนเดิม โดยเชื่อมทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 212 กับทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2042

ชุมชนเมืองที่เป็นฐานรองรับการพัฒนา ได้แก่ ชุมชนเมืองมุกดาหาร หรือเขตเทศบาลมุกดาหาร ซึ่งมีความพร้อมในการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน สามารถรองรับการขยายตัวของประชากร แรงงานและกิจการที่จะเกิดขึ้น เมื่อพิจารณาถึงผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้นมีผลกระทบในระดับความรุนแรงน้อย การสร้างสะพานมิตรภาพแห่งที่ 2 ก่อให้เกิดประโยชน์ด้านเศรษฐกิจ เช่น ลดค่าขนส่ง สร้างรายได้ให้ภาครัฐบาลและกระตุ้นการสร้างงานให้กับประชาชน

ฐานอุตสาหกรรมหลัก อำเภอเมืองมุกดาหาร ในการพิจารณาเปรียบเทียบพื้นที่เป็นพื้นที่เหมาะที่จะรองรับด้านอุตสาหกรรม เพราะในพื้นที่อำเภอเมืองมีจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมมาก ช่วยในการประหยัดค่าขนส่ง และความพร้อมในด้านเทคโนโลยีและแหล่งแรงงานสำคัญของจังหวัด มีจำนวนผลผลิตมาก พร้อมทั้งมีโกดังจัดเก็บสินค้า

5.3.2 แนวทางเลือกที่ 2

เป็นพื้นที่รอยต่อระหว่างบ้านพาลูกา ตำบลชะโนด กับบ้านทรายทอง ตำบลบางทรายใหญ่ อำเภอหว้านใหญ่ จังหวัดมุกดาหาร เป็นทางเลือกที่เป็นไปได้ในระดับรองจากแนวทางเลือกที่ 1

เนื่องจากมีระยะทางห่างจากชุมชนเมืองมุกดาหารประมาณ 22 กิโลเมตรและห่างจากอำเภอหว้านใหญ่ ประมาณ 8 กิโลเมตร ซึ่งมีความเหมาะสมในช่วงระยะยาว เพราะสภาพพื้นที่ยังเป็นพื้นที่ทำ

การเกษตรกรรม ยังไม่มีสาธารณูปโภค สาธารณูปการรองรับอยู่เลย จะต้องจัดทำขึ้นใหม่หมด ทำให้เสียงบประมาณมากในการจัดทำสาธารณูปโภค-สาธารณูปการต่าง ๆ เพื่อที่จะรองรับการเกิดขึ้นของสะพานมิตรภาพแห่งที่ 2 และในบริเวณพื้นที่โครงการก่อสร้างสะพานยังต้องผ่านพื้นที่ที่ตั้งฐานตำรวจตระเวนชายแดนที่ 234

โครงการจัดถนนเลียงเมือง เพื่อรองรับสะพานมิตรภาพแห่งที่ 2 ที่จะไปเชื่อมกับทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 212 ซึ่งเป็นถนนสายหลักในการใช้ขนส่งสินค้ามีระยะทางประมาณ 7 กิโลเมตร โดยที่อีกด้านหนึ่งของทางหลวงแผ่นดินเป็นพื้นที่ของป่าสงวนแห่งชาติ

ในปัจจุบันพบว่าโครงสร้างระบบคมนาคม ที่เป็นเส้นทางที่มีศักยภาพในการขนส่งสินค้า ได้แก่ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 212 ไปทางด้านทิศใต้เข้าสู่จังหวัดมุกดาหาร และไปทางด้านทิศเหนือไปจังหวัดนครพนม เป็นถนน 2 ช่องจราจร มีระบบถนนโครงการเป็นถนนเลียงเมืองเชื่อมระหว่างทางหลวงหมายเลข 212 กับทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2042 ไปอำเภอคำชะอี

ชุมชนเมืองที่เป็นฐานรองรับการพัฒนา ได้แก่ อำเภอห้วยใหญ่ ซึ่งมีความพร้อมในการรองรับการพัฒนาได้น้อยเพราะเป็นชุมชนระดับอำเภอที่พึ่งพาการบริการต่าง ๆ จากอำเภอเมืองมุกดาหารด้านสิ่งแวดล้อม เมื่อพิจารณาถึงผลกระทบเบื้องต้นมีผลกระทบในระดับรุนแรงมากกว่า เพราะสภาพภูมิประเทศ ขนบธรรมเนียมประเพณี ฯลฯ ยังมีสภาพเป็นพื้นที่ชนบทควรค่าแก่การดำรงไว้ในสภาพเดิม

ฐานอุตสาหกรรมหลักในบริเวณที่ตั้งสะพานมิตรภาพ แห่งที่ 2 และ อำเภอห้วยใหญ่ เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบพื้นที่ไม่เหมาะที่จะรองรับด้านอุตสาหกรรม ขาดความพร้อมทุก ๆ ด้าน

5.4 ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างไทยกับ สปป.ลาว

1.) พัฒนาการทางการค้าระหว่างไทยกับ สปป.ลาว

การค้าระหว่างไทยกับ สปป.ลาว มีพัฒนาการสืบเนื่องมาเป็นระยะเวลาานาน ปัจจัยที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ทางการค้า คือความคล้ายคลึงทางวัฒนธรรม ชีวิตความเป็นอยู่และกิจกรรมต่าง ๆ ในการดำเนินชีวิตของประชาชนทั้งสองประเทศ นอกจากนี้การที่ไทยและลาวมีพรมแดนติดต่อกันและลักษณะทางภูมิศาสตร์ของประเทศเอื้ออำนวยให้การติดต่อเป็นไปอย่างสะดวก ทำให้การติดต่อการค้าของประชาชนทั้งสองประเทศเป็นไปโดยง่ายมากขึ้น รวมทั้ง สปป.ลาวไม่มีทางออกทางทะเลและต้องอาศัยไทยเป็นเส้นทางผ่านในการติดต่อกับประเทศที่สาม จึงเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ติดต่อกันสืบเนื่องมา

2.) การค้าไทย - ลาว: ยุคลาวเป็นอาณานิคมของฝรั่งเศส

ก่อนปี ค.ศ. 1954 ลาวอยู่ภายใต้การปกครองของฝรั่งเศส การค้ากับต่างประเทศของลาวเป็นไปตามนโยบายของเจ้าอาณานิคม คือเป็นการติดต่อค้าขายเฉพาะกับกลุ่มประเทศอินโดจีน มีการผูกตรัพยากรธรรม-ชาติไปขายยังต่างประเทศ สินค้าส่งออกของลาวในยุคนี้ คือของป่า และผลิตภัณฑ์ส่วนหนึ่งที่เหลือจากการบริโภคอุปโภคภายในประเทศ ส่วนสินค้านำเข้าคือ สินค้าที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีพของฝรั่งเศสที่ปกครองลาวในขณะนั้น

3.) การค้าไทย - ลาว: ยุคสังคมนิยมใน สปป.ลาว

ภายหลังที่ สปป.ลาวได้รับเอกราชแล้ว รูปแบบการค้าเปลี่ยนไป มีการติดต่อการค้าขายกับไทย โดยมากเป็นนักธุรกิจที่มีภูมิลำเนาและสำนักงานอยู่ตามบริเวณจังหวัดชายแดน สินค้าหลักที่ไทยนำเข้าจากลาว คือไม้และสินค้าของไทยที่ส่งไปขายในลาว คือสินค้าอุปโภคบริโภค ประเทศที่ได้รับประโยชน์จากการค้ากับลาว คือไทย ไทยเป็นฝ่ายได้เปรียบดุลการค้ากับลาวมาตลอด สินค้าส่งออกของไทยไปลาวในปัจจุบันคือ รถจักรยานยนต์และส่วนประกอบ ผลิตภัณฑ์พลาสติก ผ้าผืนและเคมีภัณฑ์ ตั้งแต่ปี 2536 เป็นต้นมา การส่งออกของไทยไปยังลาวขยายตัวในอัตราที่สูงมาก และการนำเข้าจากลาวก็เพิ่มสูงมากเช่นกัน สินค้านำเข้าที่สำคัญคือ ไฟฟ้า ไม้แปรรูป ไม้ซุง ผลิตภัณฑ์จากไม้และยาสูบ

4.) การค้าชายแดน

การค้าชายแดนมีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของ สปป.ลาว และจังหวัดชายแดนของไทยที่อยู่ติดกับ สปป.ลาว การค้าชายแดนอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ แต่ส่วนการค้าชายแดนที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือจะมีความสำคัญมากกว่าภาคเหนือ เนื่องจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีจุดผ่านแดนมากกว่า ประกอบกับประชาชนทั้งสองฝั่งที่จุดผ่านแดนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีจำนวนมากกว่พรมแดนไทยด้าน สปป.ลาว มีการปิดตลอดแนว เมื่อวันที่ 10 มกราคม 2509 หลังจากนั้นมีการผ่อนผัน เปิด-ปิด เป็นบางจุดตามสถานการณ์ทางการเมืองระหว่างประเทศ ในปัจจุบันมีการเปิดจุดผ่านแดนถาวรทั้งหมด 8 จุด โดยอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 6 จุด และภาคเหนือ 2 จุด

ในบรรดาจุดผ่านแดนต่าง ๆ หนองคายเป็นจุดที่มีการค้ามากที่สุด เนื่องจากอยู่ตรงข้ามนครเวียงจันทน์ ซึ่งเป็นเมืองหลวงของ สปป.ลาว เป็นเขตการค้าและเศรษฐกิจที่สำคัญของ สปป.ลาว โดยในปี 2536 การค้าที่จุดผ่านแดนหนองคายเป็นจุดที่มีมูลค่าการซื้อขายมากที่สุด รองลงมาคือมุกดาหาร ตรงข้ามแขวงสะหวันนะเขต ซึ่งเป็นแขวงที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ และใหญ่เป็นอันดับสองรองจากนครเวียงจันทน์

ตาราง 5.5 แสดงจุดผ่านแดนระหว่างประเทศไทยกับ สปป.ลาว

วัน - เดือน - ปี	ฝั่งไทย	ฝั่งลาว
	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	
31 เมษายน 2537	ด่าน อ.บึงกาฬ จ.หนองคาย ด่านบ้านเหล่าจอมมณี อ.เมือง จ.หนองคาย	เมืองปากซัน แขวงบอลิไซ บ้านคงฟูลี เมืองหาดทรายฟอง เวียงจันทน์
29 สิงหาคม 2523	ด่านท่าเสด็จ อ.เมือง จ.หนองคาย	ท่าเคอ์ กำแพงนครเวียงจันทน์
29 สิงหาคม 2523	ด่านท่าแพขนานยนต์ อ.เมือง จ.หนองคาย	ท่านาแล้ง กำแพงนคร เวียงจันทน์
25 มกราคม 2532	ด่าน อ.เมือง จ.นครพนม	ท่าแขก แขวงคำม่วน
1 มีนาคม 2532	ด่านช่องเม็ก อ.สิรินทร จ.อุบลราชธานี ด่านบ้านปากแซง อ.เขมราฐ จ.อุบลราชธานี	บ้านวังเต่า แขวงจำปาสัก ปากตะพัน เมืองตะคอนเพ็ง แขวงสาละวัน
19 พฤศจิกายน 2532	ด่าน อ.เมือง จ.มุกดาหาร ด่านบ้านกกไผ่ ต.ปากชม จ.เลย ด่านบ้านเชียงคาน จ.เลย ด่านบ้านปากห้วย ต.หนองผือ อ.ท่าลี่ จ.เลย	เมืองคันทะบุรีแขวงสะหวันนะเขต บ้าน วัง สานะคาม เวียงจันทน์ เมืองसानะคาม เวียงจันทน์ เมืองแก่นท้าว ไชยบุรี เมืองห้วยทราย แขวงบ่อแก้ว
	ภาคเหนือ	
25 มกราคม 2532	ด่าน อ.เชียงของ จ.เชียงราย ด่าน อ.เชียงแสน จ.เชียงราย ด่านบ้านห้วยโก๋น อ.ทุ่งช้าง จ.น่าน	เมืองคันทะบุรี แขวงบ่อแก้ว เมืองเงิน เชียงอ่อนหงสา

ที่มา: กรมการค้าต่างประเทศ

5.) การค้าระหว่างประเทศ

สปป. ลาวเป็นประเทศที่ประสบปัญหาการขาดดุลการค้ามาโดยตลอด เนื่องจากมีการพึ่งการนำเข้าของสินค้าทุน เชื้อเพลิง อาหาร และเครื่องนุ่งห่ม เป็นจำนวนมาก แม้ว่าในระยะหลัง สปป.ลาวจะมีการส่งออกขยายตัวอย่างต่อเนื่องและรวดเร็ว แต่ก็ยังคงอยู่ในอัตราที่ต่ำกว่าการนำเข้าเมื่อปี 2536 สินค้านำเข้าของ สปป.ลาวมีมูลค่ารวมทั้งสิ้น 344.4 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในขณะที่สินค้าออกมีมูลค่า 204.1 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

สินค้านำเข้าที่สำคัญของ สปป.ลาวได้แก่

1. ยานพาหนะและอะไหล่ เป็นกลุ่มสินค้าที่มีความสำคัญมากที่สุด โดยมีสัดส่วนถึงร้อยละ 20 ของสินค้านำเข้าทั้งหมด แต่ส่วนหนึ่งเป็นการนำเข้ามาผ่านลาวแล้วส่งต่อไปยังจีนที่ยูนานาน

2. น้ำมันเชื้อเพลิงและเป็นสินค้านำเข้าอันดับรองจากยานพาหนะและอะไหล่

3. อุปกรณ์และเครื่องใช้ไฟฟ้า เป็นสินค้านำเข้าที่ขยายตัวอย่างรวดเร็วในช่วงปี 2537 สปป.ลาว มีความต้องการสินค้าประเภทนี้เป็นจำนวนมาก เช่น กระเบื้อง ซีเมนต์ และอุปกรณ์ก่อสร้างอื่น ๆ เพื่อใช้ในโครงการก่อสร้างที่พักอาศัยซึ่งกำลังขยายตัว และการปรับปรุงอาคารสถานที่ทำการต่าง ๆ

4. เครื่องจักรอุปกรณ์ เป็นผลมาจากการลงทุนในโครงการต่าง ๆ ของภาครัฐและภาคเอกชน

5. เครื่องนุ่งห่มและผ้าผืน เนื่องจากเสื้อผ้าเพื่อการส่งออกของลาวที่กำลังขยายตัวส่งผลให้มีการนำเข้าวัตถุดิบเพิ่มมากขึ้น และความต้องการเสื้อผ้าสำเร็จรูปของประชากรลาวเองที่เปลี่ยนแปลงรูปแบบการแต่งกายตามสมัยนิยม มีผลต่อการนำเข้า

สินค้าส่งออกที่สำคัญของ สปป.ลาว ได้แก่

1. ไม้และผลิตภัณฑ์ไม้ เนื่องจากไม้เป็นที่ต้องการของตลาดโลกและมีการตัดไม้ในบริเวณที่จะมีการสร้างเขื่อนต่าง ๆ ทั้งหมด 18 เขื่อนในภาคกลางและส่วนต่าง ๆ ของประเทศ ซึ่งในปี 2536 มีการส่งออกไม้และผลิตภัณฑ์ไม้มากกว่า 1 ล้านลูกบาศก์เมตร
2. ผลิตภัณฑ์จากโรงงาน เป็นสินค้าส่งออกที่สร้างเงินตราให้แก่ประเทศลาวเป็นอันดับสอง และคาดว่าจะสามารถขยายตัวต่อไปในอนาคต เนื่องจากบริษัทต่างชาติที่เข้าไปลงทุนผลิตสินค้าในกลุ่มอุตสาหกรรมเบาที่อาศัยแรงงานมาก โดยได้ประโยชน์จากค่าจ้างแรงงานที่ต่ำในลาว และได้รับสิทธิพิเศษทางการค้าที่เป็นประเทศผู้นำเข้าให้แก่ลาว ในฐานะประเทศกำลังพัฒนา
3. ไฟฟ้า เป็นสินค้าส่งออกที่สำคัญของลาว โดยมีไทยเป็นผู้นำเข้า เนื่องจากกำลังการผลิตไฟฟ้าในประเทศไทยไม่เพียงพอแก่ความต้องการ สปป.ลาวมีโครงการผลิตกระแสไฟฟ้าพลังน้ำเพิ่มเติมอีก 18 โครงการ ก็จะทำให้ไฟฟ้าเป็นแหล่งสร้างเงินตราต่างประเทศที่มีความสำคัญมากให้แก่ สปป.ลาว

ประเทศคู่ค้าที่สำคัญของลาว คือไทย ญี่ปุ่น เวียดนามและสิงคโปร์ โดยไทยเป็นประเทศคู่ค้าอันดับหนึ่งทั้งในด้านการนำเข้าและการส่งออก กว่าครึ่งหนึ่งของสินค้านำเข้าใน สปป.ลาวมาจากไทย ลาวยังคงต้องพึ่งสินค้าบริโภคและอุปโภคจากไทยเป็นจำนวนมาก และในด้านการส่งออกลาวได้ส่งไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้ไปยังเวียดนามเป็นจำนวนมาก ในปัจจุบันปริมาณการค้าและมูลค่าการค้าของ สปป.ลาวกับกลุ่มประเทศสังคมนิยมลดความสำคัญลง ยกเว้นกับจีนและเวียดนาม ในขณะที่การค้ากับประเทศโลกเสรีเพิ่มมากขึ้น

ตาราง 5.6 มูลค่าสินค้านำเข้าของ สปป.ลาว ระหว่างปี 2534 - 2537 (มิถุนายน)

หน่วย : ล้านเหรียญสหรัฐฯ

ประเภทสินค้านำเข้า	2534		2535		2536		2537 (มิ.ย.)	
	มูลค่า	สัดส่วน	มูลค่า	สัดส่วน	มูลค่า	สัดส่วน	มูลค่า	สัดส่วน
พาหนะและอะไหล่	49.2	19.8%	48.1	19.7%	69.3	20.1%	41.7	20.4%
น้ำมันเชื้อเพลิง	40.6	16.3%	45.5	18.7%	59.6	17.3%	35.8	17.5%
เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์	33.7	13.6%	35.0	14.4%	54.4	15.8%	32.8	16.1%
เครื่องจักรและอุปกรณ์	30.2	12.1%	29.6	12.1%	39.2	11.4%	23.6	11.6%
เครื่องนุ่งห่มและผ้า	26.2	10.5%	27.8	11.4%	36.6	10.6%	23.0	11.3%
อาหาร	19.2	8.0%	19.9	8.2%	23.4	6.8%	13.7	6.7%
อื่นๆ	48.9	19.7%	37.8	15.5%	61.9	18.0%	33.5	16.4%
รวม	248.7	100.0	243.7	100.0	344.4	100.0	204.1	100.0

ตาราง 5.7 มูลค่าการส่งออกของ สปป.ลาว ระหว่างปี 2534 - 2537 (มิถุนายน)

หน่วย : ล้านเหรียญสหรัฐฯ

ประเภทสินค้านำเข้า	2534		2535		2536		2537 (มิ.ย.)	
	มูลค่า	สัดส่วน	มูลค่า	สัดส่วน	มูลค่า	สัดส่วน	มูลค่า	สัดส่วน
ไม้และผลิตภัณฑ์ไม้	64.5	45.5%	62.4	36.8%	69.4	3.0%	104.8	50.2%
ผลิตภัณฑ์โรงงาน	28.5	21.1%	52.8	31.1%	89.4	41.2%	82.4	39.4%
ไฟฟ้า	14.1	9.9%	17.0	10.0%	21.0	9.7%	9.3	4.4%
ผลิตภัณฑ์เกษตร	7.4	5.2%	5.8	5.0%	9.0	4.1%	2.8	1.3%
กาแฟและชา	5.1	3.6%	6.1	3.6%	6.8	3.1%	2.1	1.0%
ผลิตภัณฑ์ป่า	3.8	2.7%	4.0	2.3%	6.7	3.1%	0.2	0.1%
แร่ธาตุ	1.5	1.1%	2.0	1.2%	2.9	1.4%	1.9	0.9%
อื่นๆ	17.2	12.1%	17.1	10.1%	11.6	11.6%	5.4	2.6%
รวม	142.1	100.0	169.8	100.0	216.8	100.0	208.9	100.0

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

ตาราง 5.8 มูลค่าการนำเข้าของประเทศคู่ค้าที่สำคัญของ สปป.ลาว ระหว่างปี 2534 - 2537 (มิถุนายน)

หน่วย : ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ประเทศ	2534		2535		2536		2537 (มิ.ย.)	
	มูลค่า	สัดส่วน	มูลค่า	สัดส่วน	มูลค่า	สัดส่วน	มูลค่า	สัดส่วน
ไทย	106.4	42.8%	110.0	45.1%	223.4	64.9%	132.7	65.0%
ญี่ปุ่น	44.9	18.0%	41.5	17.0%	42.9	12.5%	25.9	12.7%
สิงคโปร์	40.7	16.4%	42.5	17.5%	15.2	4.5%	9.2	4.5%
เวียดนาม	14.4	5.8%	11.0	4.5%	18.8	5.4%	11.3	5.6%
จีน	8.4	3.4%	7.2	2.9%	15.6	4.5%	9.3	4.6%
ไต้หวัน	3.6	1.5%	3.6	1.5%	4.8	1.4%	2.9	1.4%
ฝรั่งเศส	3.3	1.3%	3.2	1.3%	5.6	1.6%	3.4	1.6%
ฮ่องกง	2.4	1.0%	2.4	1.0%	4.0	1.2%	2.3	1.2%
เกาหลีใต้	1.3	0.5%	1.2	0.5%	2.3	0.7%	1.3	0.7%
อื่น ๆ	23.3	9.4%	21.0	8.6%	12.0	3.5%	5.8	2.8%
รวม	248.7	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	204.1	100.0

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

ตาราง 5.9 มูลค่าการส่งออกของประเทศคู่ค้าที่สำคัญของ สปป.ลาว ระหว่างปี 2534 - 2537 (มิถุนายน)

หน่วย : ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ประเทศ	2534		2535		2536		2537 (มิ.ย.)	
	มูลค่า	สัดส่วน	มูลค่า	สัดส่วน	มูลค่า	สัดส่วน	มูลค่า	สัดส่วน
ไทย	74.2	52.2%	77.1	45.4%	89.2	41.2%	61.1	29.2%
เวียดนาม	15.0	10.6%	23.3	13.7%	23.1	10.7%	105.5	50.5%
ไต้หวัน	10.9	7.7%	11.0	6.5%	10.3	4.8%	3.0	1.5%
ญี่ปุ่น	7.1	5.0%	7.1	4.2%	8.8	4.1%	3.2	1.5%
จีน	6.9	4.9%	13.2	7.8%	25.5	11.8%	5.3	2.6%
ฝรั่งเศส	5.5	3.9%	7.7	4.5%	12.6	5.8%	6.8	3.2%
เยอรมัน	5.3	3.8%	3.7	2.2%	9.0	4.1%	7.7	3.7%
แคนาดา	1.6	1.2%	2.4	1.4%	2.9	1.3%	0.3	0.1%
เกาหลีใต้	1.5	1.1%	1.5	0.9%	1.9	0.9%	0.0	0.0%
อื่น ๆ	14.0	9.9%	22.7	13.4%	33.5	15.4%	16.0	7.7%
รวม	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	204.1	100.0

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

6.) ผลกระทบของประเทศ

เนื่องจากชุมชนมุกดาหารมีพื้นที่ติดต่อกับแขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยมีแม่น้ำโขงเป็นแนวกันเขตแดนทั้งยังเป็นจุดผ่านแดนถาวรที่ทำให้มีการส่งสินค้าออก และนำสินค้าเข้าระหว่างประเทศ เนื่องจากภูมิประเทศของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวไม่มีพื้นที่ติดทะเลการค้าขายกับต่างประเทศต่าง ๆ ต้องอาศัยทางบกและทางอากาศเป็นสำคัญ ซึ่งในลักษณะการขนส่งทางบกจะต้องอาศัยผ่านประเทศไทยเข้ามาโดยแพขนานยนต์ และการขนส่งทางเรือที่ด่านท่าข้าม (ด่านต้นโพธิ์) ถ้ามีการก่อสร้างสะพานมิตรภาพ การขนส่งสินค้าจะสะดวกและรวดเร็วกว่า สะดวกกว่าทุกฤดูกาลเพราะการขนส่งทางแพขนานยนต์และเรือจะมีปัญหาเมื่อฤดูแล้ง น้ำจะลดลงทำให้เกิดสันดอนหรือสันทรายเป็นต้น การวิ่งของแพขนานยนต์และเรือทำให้ต้องวิ่งอ้อมสันดอน การขนส่งต้องเสียเวลาเพิ่มขึ้นและบรรทุกได้ครั้งละไม่มากนัก แต่ถ้ามีสะพานจะทำให้ด่านเป็นสากลการขนส่งสินค้าจะเพิ่มขึ้น ขนส่งได้ครั้งละมาก ๆ

ลักษณะของการค้าระหว่างประเทศจะมี 2 ลักษณะ คือการส่งออก - นำเข้าระหว่างไทยกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และการค้าระหว่างสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวกับประเทศที่ 3 โดยสินค้าทั้งหมดจะต้องผ่านด่านศุลกากรมุกดาหาร ซึ่งทำให้เกิดผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อม ต่อการเจริญเติบโตของเมืองในบริเวณที่ตั้งสะพานมิตรภาพ บริเวณใกล้เคียง ทั้งที่ชุมชนเดิมบริเวณใกล้เคียงที่ตั้งสะพานมิตรภาพแห่งที่ 2 และบริเวณถนนโครงการตัดผ่านเพื่อรองรับสะพานมิตรภาพ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง การใช้ประโยชน์ที่ดินโดยที่ชุมชนเมืองมุกดาหาร เป็นเส้นทางผ่านของสินค้าไทย สปป.ลาวและเวียดนาม นับเป็นปัจจัยหนึ่งที่คาดว่าจะส่งผลกระทบในด้านบวกต่อภาคเศรษฐกิจของชุมชนเมืองมุกดาหาร โดยเฉพาะ ในด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวกิจกรรมด้านการค้า - บริการและการอุตสาหกรรมในอนาคต

ลักษณะการค้าระหว่างจังหวัดมุกดาหารกับแขวงสะหวันนะเขต สปป.ลาวที่จังหวัดมุกดาหารมีด่านการค้าถาวร 1 แห่ง ตั้งอยู่ตำบลมุกดาหาร อำเภอเมืองมุกดาหาร ตรงข้ามกับเมืองคันทะบุรี แขวงสะหวันนะเขต โดยมีลักษณะการค้า 3 ลักษณะดังนี้

1. การค้าโดยนิติบุคคล นิติบุคคลจะทำการค้ากับลาว ต้องขออนุญาตกับกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือผู้รักษาการแทนเป็นผู้อนุมัติ
2. การค้าชายแดนโดยบุคคลธรรมดา หรือผู้ค้าขายรายย่อย เป็นร้านค้าจดทะเบียนพาณิชย์การค้าขายแลกเปลี่ยนแต่ละครั้งมีปริมาณไม่มากนัก เช่น ผู้ค้าขนส่ง ขายเป็นบริเวณตลาดริมโขง

3. การขายสินค้าผ่านแดน เป็นการค้าระหว่างสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวกับประเทศที่ 3 เพียงอาศัยผ่านประเทศไทยเท่านั้น โดยคู่ค้าที่สำคัญได้แก่ สิงคโปร์ ใต้หวัน ญี่ปุ่น อังกฤษ อินโดนีเซีย อินเดีย โปแลนด์ สวีเดน ฯลฯ

ประเภทของสินค้า สินค้าจากประเทศไทยไปสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ส่วนใหญ่เป็นสินค้าอุปโภค-บริโภค เช่น ผลิตภัณฑ์นม ผงซักฟอก สบู่ ยาสีฟัน น้ำมันพืช เครื่องแต่งกาย รองเท้า เครื่องดื่ม ขนมห อาหารสด อาหารแห้ง พืชผัก ดอกไม้ ฯลฯ

สินค้านำเข้าจากสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เช่น ไม้แปรรูป เศษโลหะ ชัน น้ำมันยาง ฝ้ายถุง ฝ้ายไหม เครื่องเงิน และของป่าต่าง ๆ

สินค้าที่เป็นผลิตภัณฑ์จากประเทศอื่น ๆ

จีน	ได้แก่ เซรามิก เครื่องไฟฟ้า เครื่องตกแต่งบ้าน ขนมห แวนดา เครื่องมือ ช่างไฟฟ้า
เวียดนาม	ได้แก่ เซรามิก เครื่องแต่งบ้านประเภทไม้ประดับมุก กาละมัง ยาคม หมวกกะโลฯ
เชกโก	ได้แก่ พรม แก้ว หมวกสักหลาด
โปแลนด์	ได้แก่ เครื่องแก้วคริสตัน พรม
ใต้หวัน	ได้แก่ เครื่องใช้ไฟฟ้า ฝ้าย โคมไฟ
รัสเซีย	ได้แก่ เครื่องใช้ไฟฟ้า นาฬิกา อุปกรณ์เครื่องเหล็ก เครื่องสูบน้ำ กล้อส่งทางไกล กล้อถ้ายรูป ฝ้ายฯ

ตาราง 5.10 สถิติการนำเข้า - ส่งออกสินค้าในด้านศุลกากรจังหวัดมุกดาหาร ตั้งแต่ปี 2533 - 2538

หน่วย : ล้านบาท

ปี พ.ศ.	สินค้าส่งออก ไป สปป.ลาว	สินค้านำเข้า จาก สปป.ลาว	มูลค่าการค้าไทย - สปป.ลาว	ดุลการค้า
2533	184.60	744.95	929.55	- 560.35
2534	180.97	725.94	906.91	- 544.97
2535	355.46	387.91	743.37	- 32.45
2536	569.65	441.61	1,011.26	+ 128.04
2537	1,619.56	248.54	1,868.10	+1,371.02
2538	1,785.39	480.96	2,066.35	+1,504.11

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

ผลกระทบของประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว)

การก่อสร้างสะพานมิตรภาพแห่งที่ 2 ตามนโยบายของรัฐบาลได้ทำให้แขวงสะหวันนะเขต สปป.ลาวมีสะพานมิตรภาพเป็นตัวกระตุ้นเพื่อให้ภาครัฐหรือหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้กำหนดแผนงานและโครงการพัฒนาต่าง ๆ ขึ้น เพื่อให้สามารถรองรับการขยายตัวของเมืองคันทะบุรี และป้องกันสภาพแวดล้อมที่จะเกิดขึ้น โดยมีโครงการปรับปรุงและขยายโครงข่ายถนน เพื่อให้สามารถรองรับปริมาณการจราจรของยานพาหนะที่จะเพิ่มขึ้น การลงทุนเพื่อพัฒนา และขยายระบบโครงสร้างพื้นฐานและการบริการด้านต่าง ๆ เพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจเพียงพอต่อความต้องการ โดยได้รับการสนับสนุนด้านการเงินและด้านวิชาการจากรัฐบาลญี่ปุ่น

เนื่องจากปัจจุบัน สปป.ลาวยังมีข้อจำกัดในด้านระบบโครงข่ายการคมนาคมขนส่ง จึงทำให้แขวงสะหวันนะเขต สปป.ลาว อยู่ในตำแหน่งต้นทางและเป็นทางผ่าน ดังนั้นผลประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจที่ได้รับจากสะพานแห่งนี้คือบรรยากาศของการลงทุน เนื่องจากมีโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกที่ดีกว่าใน สปป.ลาว คาดว่าเศรษฐกิจต่าง ๆ จะก่อให้เกิดการพัฒนาและกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาคและประเทศใกล้เคียง ทั้งนี้สะพานดังกล่าวจะเป็นตัวเร่งการพัฒนาโครงข่ายการคมนาคมขนส่ง ทางถนนหมายเลข 9 จากแขวงสะหวันนะเขตไปยังประเทศเวียดนามได้อย่างสะดวก อีกทั้งยังกระตุ้นให้มีการริเริ่มโครงการต่าง ๆ และส่งเสริมให้มีการพัฒนา เพื่อนำทรัพยากรที่เป็นวัตถุดิบที่กระจายอยู่ทั่วทั้งภูมิภาคต่าง ๆ ของ สปป.ลาว มาใช้ให้เกิดประโยชน์ โดยการนำมาแปรรูปและสามารถขนส่งไปจำหน่ายยังประเทศเพื่อนบ้านได้อย่างสะดวก สาขาการผลิตนี้เป็นฐานเศรษฐกิจของแขวงต่าง ๆ ทางด้านเกษตรกรรม การค้าและบริการ จะมีการขยายตัวเนื่องจากการพัฒนาโครงข่ายการทางคมนาคมขนส่ง ที่เป็นปัจจัยเอื้ออำนวยให้แก่การขนส่งผลผลิตไปยังแหล่งตลาดได้เร็วขึ้น การที่ผลผลิตเพิ่มขึ้นทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจากการผลิต เพื่อยังชีพมาเป็นการผลิตเพื่อชนชั้นค้า และเมื่อการค้าขยายตัว ทำให้ภาคเศรษฐกิจเติบโตขึ้นและจะนำผลดีมาสู่เศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ อย่างไรก็ตามการก่อสร้างสะพานมิตรภาพแห่งที่ 2 เป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาโครงข่ายการคมนาคมขนส่ง เพื่อเชื่อมโยงภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศ

5.5 ภาคอุตสาหกรรม

จังหวัดมุกดาหารเป็นเมืองที่มีโครงสร้างพื้นฐาน ที่ตั้งและสาธารณูปโภคที่ดีเมื่อเปรียบเทียบกับจังหวัดอื่น ๆ ของประเทศ ประกอบกับบทบาทเป็นเมืองการค้าชายแดน เป็นศูนย์กลางในการขนส่งผลผลิตสินค้าวัตถุดิบ ทำให้จังหวัดมุกดาหารมีศักยภาพในการลงทุนเพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมหลายด้าน ทั้งอุตสาหกรรมขนาดเล็กและขนาดปานกลาง และไม่มี ความซับซ้อนใน

ด้านเทคโนโลยีมากขึ้น โดยเฉพาะอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก เช่น ผลิตภัณฑ์นม เครื่องแต่งกาย อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ก่อสร้าง อุตสาหกรรมที่มีมากที่สุดคือ โรงสีข้าว

อุตสาหกรรมที่มีโอกาสในการพัฒนา โดยเน้นถึงแหล่งวัตถุดิบ ความได้เปรียบในแหล่งที่ตั้งของโรงงาน ฉะนั้นการพัฒนาอุตสาหกรรมควรส่งเสริมอุตสาหกรรมทางการเกษตร ผลิตภัณฑ์ วัสดุก่อสร้าง ผลิตภัณฑ์อาหาร และผลิตภัณฑ์โลหะ ช่อมสร้างเครื่องมืออุปกรณ์ทางการเกษตร บริเวณที่มีความสำคัญด้านอุตสาหกรรมได้แก่บริเวณอำเภอเมืองมุกดาหารและชุมชนเมืองต่าง ๆ สามารถส่งเสริมอุตสาหกรรมได้หลากหลายกว่าบริเวณอื่น ๆ

การประกอบอุตสาหกรรมในเขตชุมชนเมืองมุกดาหาร ถ้ามีการก่อสร้างสะพานมิตรภาพจะมีแนวโน้มในการขยายตัวและพัฒนาดีขึ้นได้อีกมาก ทั้งนี้เนื่องจากเป็นพื้นที่เหมาะสมในการประกอบอุตสาหกรรม ในการประกอบอุตสาหกรรมการส่งออก การขนส่งและคลังสินค้าคือเป็นจุดพักสินค้าที่ขนส่งจากภูมิภาคอื่น ๆ เพื่อส่งออกไปยังประเทศเพื่อนบ้าน เช่น สปป.ลาว เวียดนาม และในปัจจุบันรัฐบาลมีนโยบายจะผลักดันให้อุตสาหกรรมประเภทต่าง ๆ กระจายไปอยู่ตามส่วนภูมิภาค จะเห็นได้ว่านอกจากความได้เปรียบทางด้านที่ตั้งใกล้กับแขวงสะหวันนะเขต สปป.ลาวซึ่งมีทางหมายเลข 9 ต่อเนื่องไปยังเวียดนาม ทำให้จังหวัดมุกดาหารเป็นแหล่งรวบรวมผลผลิตต่าง ๆ ที่สินค้าจะลำเลียงสู่ประเทศเพื่อนบ้าน โดยการขนส่งทางสะพานมิตรภาพแห่งที่ 2

ประเภทอุตสาหกรรมที่สามารถจำแนกได้ ในจังหวัดมุกดาหารมีดังต่อไปนี้ อุตสาหกรรมแปรรูป ผลผลิตทางการเกษตร อุตสาหกรรมก่อสร้าง อุตสาหกรรมบริการซ่อมรถยนต์และอุปกรณ์การเกษตร อุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม อุตสาหกรรมแปรรูปไม้ อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม อุตสาหกรรมเกี่ยวกับเคมีและพลาสติก อุตสาหกรรมโลหะ และอโลหะ เมื่อจัดประเภทอุตสาหกรรมของจังหวัดมุกดาหาร พบว่าอุตสาหกรรมการเกษตรมีจำนวน 207 โรงงาน คิดเป็นร้อยละ 61.42 ของโรงงานอุตสาหกรรมทั้งหมด อันดับรองลงมาได้แก่ อุตสาหกรรมเกี่ยวกับอุตสาหกรรมบริการซ่อมรถยนต์ คิดเป็นร้อยละ 17.21 และอุตสาหกรรมการก่อสร้างร้อยละ 9.50 อุตสาหกรรมแปรรูปไม้ ร้อยละ 4.45 อุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่มร้อยละ 4.16 (ทำเนียบโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดมุกดาหาร 2539)

การกระจายตัวของโรงงานอุตสาหกรรมในปัจจุบัน บริเวณที่มีการกระจายตัวของโรงงานอุตสาหกรรมสูง ในเขตอำเภอเมืองมุกดาหาร ในเขตตำบลมุกดาหารและตำบลทรายใหญ่ บริเวณทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 212 เป็นเส้นทางสายประธานของเมืองมุกดาหารมีการกระจายตัวของโรงงานอุตสาหกรรมตลอดทั้ง 2 ฟังริมทางหลวง สำหรับโรงงานส่วนใหญ่เป็นโรงสีข้าว โรงทำอิฐเผา การบริการซ่อมรถยนต์และริมทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 212 ในเขตอำเภอนิคมน้ำอ้อย

รวมทั้งทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 212 ในเขตอำเภอคำชะอีและอำเภอหนองสูง ส่วนใหญ่เป็นโรงสีข้าวและอุตสาหกรรมบริการซ่อมเครื่องยนต์

รายได้เฉลี่ยต่อคน จังหวัดมุกดาหารใกล้เคียงกับรายได้เฉลี่ยของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรายได้เฉลี่ยต่อคนของจังหวัดมุกดาหาร พ.ศ. 2537 สูงถึง 20,018 บาทต่อปี ภาคตะวันออกเฉียงเหนือสูง 20,235 บาทต่อปี

ตาราง 5.11 จำนวนประชากรอายุ 13 ปี ขึ้นไปมีงานทำอุตสาหกรรม (รอบที่ 1) กุมภาพันธ์ 2538

อาชีพ	จำนวนคน	ร้อยละ
เกษตรกรรม การป่าไม้ การล่าสัตว์ การประมง	73,023	55.59
การขุดแร่ โลหะ อโลหะ	87	0.06
อุตสาหกรรม หัตถกรรม	10,334	7.86
การก่อสร้าง ซ่อมและการรื้อถอนทำลาย	13,632	10.38
สาธารณูปโภค สาธารณูปการ	96	0.07
พาณิชยกรรม	14,286	10.88
การขนส่ง คลังสินค้าและคมนาคม	2,680	2.04
การบริการ	17,223	13.11
รวม	131,361	100.00

ที่มา : รายงานผลการสำรวจแรงงาน (รอบที่ 1) กุมภาพันธ์ 2538 สำนักงานสถิติจังหวัดมุกดาหาร